

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 11 december 2017**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 11 december 2017

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Motie M81, ingediend door de fractie van de PVV, inzake verwijderen funderingen windmolens (stemmen staakten in de vergadering van 6 november 2017).

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 november 2017, dienst/sector MAO, nummer PS2017BEM16, inzake slotwijziging.

Daartoe besloten

PS2017BEM16

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 november 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017BEM18, inzake Duisenberg.

Daartoe besloten

PS2017BEM18

Amendement A22, ingediend door de fractie van GroenLinks, inzake werkgroep Duisenberg wordt werkgroep Germs,

Het amendement is

Daartoe besloten

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2017, dienst/sector Leefomgeving, nummer PS2017MME12, inzake verzoek tot wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. per 1 januari 2018

Daartoe besloten

PS2017MME12

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2017, dienst/sector Leefomgeving, nummer PS2017MME13, inzake verordening Plassenschap Loosdrecht e.o.

Daartoe besloten

PS2017MME13.

RUIMTE, GROEN en WATER

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 november 2017, dienst/sector FLO, nummer PS2017RGW07, inzake correctie 2017 Provinciale Verordening, Provincie Utrecht 2013 (herijking 2016).

Daartoe besloten

PS2017RGW07.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 november 2017, dienst/sector FLO, nummer PS2017RGW08, inzake inpassingsplan "Reconstructie N226 Hertekop-Schutterhoeftlaan inclusief fietstunnel".

Daartoe besloten

PS2017RGW08.

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Mondelinge vragen van de heer Dercksen inzake verkoop kavels in Huis ter Heide.

Mondelinge vragen van de heer Mourik-Geluk inzake de resultaten van het MIRT-overleg.

Mondelinge vragen van de heer Suna en mevrouw Noordenbos inzake de toegang tot het Henschotermeer.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 6 november 2017.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 november 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017PS12, inzake tijdelijke wijziging Reglement van Orde.

Daartoe besloten
PS2017PS12.

Interpellatieverzoek realisatie van ecoducten in het kader van het project Hart van de Heuvelrug, ingediend door de PVV.

Motie van afkeuring M91, ingediend door de fractie van de PVV, inzake bouw Boele Staal ecoduct.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M92 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake kwaliteit Regiotaxi Utrecht.

De motie is ingetrokken.
Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemming.

Presentielijst vergadering 11 december 2017

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	mevr mr. C.A. Peters
VVD	dhr. B.M.H. de Brey, Doorn mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort drs. J. Germs, Renswoude W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht R. van Reenen, IJsselstein mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht (vanaf 13.17 uur) mevr. H. Chidi, Amersfoort mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn M.J. de Droog Msc RA, Utrecht mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik P.D. Overkleeft, Utrecht mevr. A.M. Schneiders, Utrecht
CDA	ing. D.G. Boswijk, Wilnis J.M.W. Jansen, Baarn drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht ing. T. van Oosterom, Woerden C. Westerlaken, Lopik
PvdA	A. Essousi LLB, Utrecht mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht drs. C. de Kruijf, Leusden ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort H.O. Suna, Soest
PVV	mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven drs. W.J. Ubaghs, Maarssen
SP	M.H.O. Boer, Bilthoven mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen mevr. A.M. Poppe, IJsselstein H. Toutouh, Nieuwegein
GroenLinks	drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven mevr. A.C. Boelhauer, Wijk bij Duurstede ir. H.P. van Essen, Utrecht mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein (vanaf 15.45 uur)
ChristenUnie	mevr. N. de Haan, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten
PvdD	mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg
SGP	G. van Leeuwen, Houten P.A. van Leeuwen, Rhenen
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland

Afwezig: mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht (PvdD)
mevr. T. Koelewijn-Koelewijn, Bunschoten (CDA)
drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg (ChristenUnie)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort
mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
mevr. mr. J. Verbeek-Nijhof, Huis ter Heide

Opening.

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van de Provinciale Staten van Utrecht. Ik heet u allen van harte welkom.

Ik heb het verzoek gekregen om deze vergadering in korte tijd te effectueren, om de mogelijkheid te bieden aan de leden om bij daglicht naar huis te gaan. Dat naar aanleiding van code rood voor de verkeerssituatie. Ik zie daartoe mogelijkheden als u uw medewerking daaraan verleent. Dat controleer ik bij het vaststellen van de agenda.

De heer Van Kranenburg, mevrouw Arissen en mevrouw Koelewijn zijn afwezig.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Kotkamp is nog niet aanwezig, maar zij hoopt op tijd terug te zijn voor de stemming.

De VOORZITTER: Oké.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Ik doe u een behandelvoorstel. Het eerste voorstel is om de agendapunten 11 en 12 samen te voegen en als één agendapunt te behandelen. Het tweede voorstel is dat ik ervoor zorg dat de drie vragen van het vragenhalfuurtje deze week schriftelijk beantwoord worden. Daar winnen wij een half uur mee.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mijn fractie gaat daarmee niet akkoord.

De VOORZITTER: U wilt graag MIRT en het Henschotermeer hier behandeld hebben?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag mijn eigen vragen hier behandeld hebben.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA ziet de beantwoording van de vragen graag vanmiddag tegemoet.

De VOORZITTER: En het CDA? Die denkt er hetzelfde over. Dan heb ik geen half uur gewonnen. Ik stel voor om het interpellatieverzoek en de motie te behandelen. Dan vraag ik u om bij statenvoorstel 11 en 12 over het Plassenschap Loosdrecht alleen de tekst uit te wisselen die noodzakelijk is. Naar mijn idee kan dat beperkt zijn.

Gaat u akkoord met het vaststellen van de agenda op deze wijze?

De heer HOEFNAGELS (CDA): Mijnheer de voorzitter! Op de agenda staat het statenvoorstel Duisenberg. Behandelen wij dat vandaag of de volgende keer?

De VOORZITTER: Ik heb naar een aantal voorstellen gekeken en het voorstel dat technisch gezien uitgesteld kan worden naar de volgende vergadering is het statenvoorstel Duisenberg. Dan hebben wij een volle ronde bespaard in tijd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mijn fractie vraagt zich af of de aangeklede borrel wel doorgaat. Daarmee kunnen wij veel tijd besparen.

De VOORZITTER: Zeker. Ik ken een aantal mensen die de tijd ongetwijfeld zullen benutten om de borrel te verlengen. (Hilariteit)

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wat de ChristenUnie betreft laten wij het over aan de commissie Duisenberg. Echter, dit is een inhoudelijk punt terwijl de vragen die wij gaan stellen al een keer gesteld en beantwoord zijn. Het zou een gemis zijn voor de agenda als wij het voorstel Duisenberg schrappen.

De heer GERMS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb dit punt voorbereid en wij willen graag verder met een besluit. Dit is een reguliere Statenvergadering. Anders had u beter kunnen voorstellen om donderdagavond terug te komen, dan kunnen wij nu naar huis.

De VOORZITTER: Dat laatste heb ik tevergeefs geprobeerd te regelen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik zou dit punt wel degelijk naar achteren schuiven, gezien het weer dat eraan komt. Laten wij de agenda handhaven zoals u dat voorstelt.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: De eerste vraag is gesteld door de PVV naar aanleiding van het verkoop van de kavels van Huis ter Heide.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik laat deze vraag doorgaan, omdat de gedeputeerde heeft aangegeven van de gelegenheid gebruik te maken om haar brief van afgelopen vrijdag nader toe te lichten.

Als eerste de 'pitch' van de makelaars bij de kavels. Ik zit in een 'pitch' en ik zal u schetsen hoe dat hoort te gaan: je krijgt de vraag of je mee wilt doen, dan zeg je ja. Vervolgens teken je een NDA; een geheimhoudingsverklaring, dan krijg je informatie en schrijf je een advies. Vervolgens maakt de opdrachtgever een keuze. Tot slot worden de randvoorwaarden vastgelegd en ontstaat er geen puinhoop. Dit is wellicht interessant voor de volgende keer dat een 'pitch' georganiseerd wordt.

De ontwikkelaar en de makelaar hadden in november contact met elkaar. Het doet er niet toe wie het initiatief genomen heeft, maar de vraag is: hoe kan dat? Hoe kan een makelaar die de opdracht nog niet heeft, gegevens en kennis uitwisselen over deze kavels? Als de randvoorwaarden in februari 2017 zijn vastgelegd kunnen deze niet al vanaf november 2016 gelden. U zegt dat het wel kan. Dat zal ik door een vastgoedjurist laten toetsen.

De stuurgroep heeft vastgesteld dat ontwikkelaars en particulieren niet actief benaderd werden. Er zou wel een inschrijfprocedure zijn die voor iedereen open staat, maar Funda is een consumentenplatform in plaats van een ontwikkelaarsplatform. Daar zijn geen ontwikkelaars op afgekomen, dus daar moet je naartoe gaan. Waarom is dat niet gebeurd en heeft u daar geen toezicht op gehouden? Uit de hele briefwisseling van de makelaar blijkt dat hij op één ding gestuurd heeft, namelijk: zijn eigen klant. Waarom is daar niet naar gekeken? Dat is essentieel voor de afloop van dit proces.

Er zijn twee particulieren die geen informatie gekregen hebben. De man is helemaal aan de kant geschoven. Deze man werkt bij een ontwikkelaar/bouwer; dat is opvallend. De dame heeft geen mail gekregen. Op 9 mei is haar gezegd dat ze nog van niks wisten, terwijl de procedure op 12 mei is gestart. Dat is ondenkbaar. Er zou een fout e-mailadres gebruik zijn. Welk adres is gebruikt? Als je een fout adres gebruikt ontvang je de reactie dat de e-mail niet is aangekomen. Wij zijn het stadium voorbij om dit geloofwaardig te achten. Ik hoop dat dit huis dat ook inziet.

De vraag die niet beantwoord wordt, is: denkt u zelf dat u de beste prijs krijgt als u één ontwikkelaar benadert die een goede relatie heeft met de makelaar? Die vraag is al drie keer gesteld, maar nog niet beantwoord. Wat denkt u zelf en waarom is daarop geen toezicht gehouden?

Dan nog twee essentiële zaken: het onafhankelijk onderzoek en het bestemmingsplan. Als eerste het onafhankelijk onderzoek. Ik wil graag weten wat het onafhankelijk onderzoek precies inhoudt. PS moet grip houden op de vraagstelling, want als de vraagstelling niet correct is, dan hebben wij niet veel aan het onderzoek. Wij worden daarbij graag betrokken. Net zoals bij de keuze van het kantoor, want de organisatieadviesbureaus, zoals: Twynstra Gudde en Berenschot hebben veel belangen bij de overheid en bij de provincie. Daarom schrijven zij nog weleens een mild rapport voor de provincie. Dat hebben wij in Maarsbergen gezien en moeten wij vooraf zien te voorkomen.

Tot slot het bestemmingsplan. Wij kregen een brief waarin staat dat er iets in het bestemmingsplan staat dat erop zou duiden dat er meer gebouwd kan worden dan volgens het bestemmingsplan dat wij online kunnen inzien. Ik zie daar vier kavels met vrijstaande woningen of twee-onder-een-kapwoningen. In welk stuk staat een ander bestemmingplan en wie kan zich daarop beroepen als het een geheim stuk is? Ik zou dat stuk graag zien. Als het een geheim stuk is, dan kan een ontwikkelaar dat niet zien. Graag openheid over dat stuk.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De PVV komt met een hele waslijst vragen die enigszins liggen naast de vragen die meegestuurd zijn. Het verzoek van de PVV is om in te gaan op de statenbrief van GS. Ik zal beginnen met de vraag hoe het proces met de makelaar verlopen is. De vraag van de PVV is: is er contact geweest met de tweede persoon, waarvan aangegeven is dat zij had willen bieden, maar geen mail heeft gehad van de makelaar en wat voor onderzoek is daarnaar verricht? Er is helaas geconstateerd dat er een fout emailadres is gebruikt dat ertoe heeft geleid dat zij helaas geen bericht heeft ontvangen. In contact met deze gedupeerde heb ik aangegeven dat wij dat zeer betreuren. Zeker omdat dit voor een tweede keer gebeurd is, want er is nog iemand die geen bericht heeft ontvangen. Dat vinden wij erg vervelend. Daarom heb ik afgelopen vrijdag een bijeenkomst georganiseerd. Hierbij moet ik oppassen wat ik zeg, want er zitten een aantal zaken bij die raken aan de bescherming van de WOP, persoonlijke levenssfeer, belangen van derden, zowel juridisch als financieel. Deze bijeenkomst is georganiseerd om uit te leggen wat er speelt en waarom wij op dit moment hebben besloten om een pas op de plaats te maken met de verkoop van deze kavels. Kijkend naar de ruimtelijke kwaliteit die wij nastreven en wat is vastgelegd in het ruimtelijk plan in 2009 hebben wij vastgesteld dat er meer mogelijk blijkt te zijn binnen de context van het bestemmingsplan. Daarmee wordt niet de ruimtelijke kwaliteit bereikt die wij willen bereiken.

Ik kan hier niet nader op ingaan, maar in de statenbrief heb ik aangegeven dat wij een onafhankelijk onderzoek gaan uitvoeren. Dat zal een breed onderzoek zijn waarbij wij kijken hoe het verkoopproces is doorlopen. Dat zullen wij als geheel in beeld brengen, zowel intern als extern. Wij kijken hoe de vertaalslag destijds vanuit het ruimtelijke plan naar het bestemmingsplan heeft plaatsgevonden. Vanzelfsprekend kijken wij vooruit naar hoe wij de ruimtelijke kwaliteit kunnen borgen. Dat is een zorg die ons bezighoudt. Ik heb ook aangegeven dat wij de onderzoeksvragen met de Staten zullen delen, zodat u daarbij kunt meekijken.

Ik kan niet ingaan op de keuze van het kantoor, omdat wij daar op dit moment naar kijken.

Ja, het bestemmingsplan biedt meer mogelijkheden dan de ruimtelijke kwaliteit die wij op dit moment nastreven.

Dan heb ik in hoofdlijnen de vragen van de PVV beantwoord. Er zijn veel vragen door de heer Dercksen gesteld die ik verschillende malen schriftelijk heb beantwoord en een herhaling van zetten lijkt mij niet zinvol. Wij kijken vooruit en gaan met een onderzoek aan de gang waarbij wij jullie nauw betrokken houden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Laat ik beginnen met een compliment aan de gedeputeerde omdat zij een belangrijk deel van onze motie uitvoert die vorige maand door de leden van dit huis is weggestemd. Ik heb echter geen antwoord op de vraag gekregen of PS mee kan kijken met de vraagstelling van het onderzoek. Als de verkeerde vraag onderzocht wordt, dan is het onderzoek zinloos. Ik krijg graag de toezegging van de gedeputeerde dat PS meekijkt bij de vraagstelling en bij voorkeur bij de keuze van het kantoor dat het onderzoek gaat uitvoeren.

Volgens mij bestaat er geen geheim rapport ruimtelijke kwaliteit. Over welk ruimtelijke kwaliteitsrapport gaat het, want deze zijn allemaal openbaar? In de aanloop van dit bestemmingsplan is geschreven dat er vroeger vier woningen zijn weggehaald, omdat daar de landings- en startbaan van de vliegbasis kwam. Deze woningen zijn gesaneerd, omdat je daar niet kunt wonen. Die kwaliteit willen wij terugbrengen in de vorm van vier woningen, eventueel twee twee-onder-een-kapwoningen. Op basis daarvan is het bestemmingsplan vastgesteld. In welk rapport staat dat er meer ruimte is in het bestemmingsplan?

Twee particulieren melden zich vooraf en krijgen geen informatie. Eén ontwikkelaar, bevriend met de makelaar, meldt zich vooraf en krijgt wel informatie. De vraag die ik stelde was: heeft u navraag gedaan naar welk emailadres de mail voor deze dame gestuurd is? Als je een foutmelding krijgt van een klant om kavels te verkopen, dan zal de makelaar dat opmerken en het goede e-mailadres invullen. Waarom is dat niet gebeurd?

Waarom denkt de gedeputeerde dat als je met één ontwikkelaar werkt je de beste prijs krijgt? Na vier keer deze vraag gesteld te hebben verwacht ik daar geen antwoord meer op. Dat is al een antwoord op zich.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De heer Dercksen is al bediend in een vraag die hij net gesteld heeft, want ik heb aangegeven dat wij de commissie zullen betrekken bij de vraagstelling van het onderzoek. Wij zullen de keuze van het kantoor mededelen. Dan het bestemmingsplan en de vraag waar het over gaat. Er is een ruimtelijk kwaliteitsplan vastgesteld in 2009. Dat plan is niet geheim. Dat is het uitgangspunt geweest en daarop hebben de doorvertalingen plaatsgevonden. In het onderzoek wordt gekeken hoe het kan dat het ruimtelijke kwaliteitsplan van destijds de huidige vertaling heeft gekregen.

Dan het e-mailadres. Er is inderdaad sprake van een verkeerd e-mailadres. Ik heb geen kennis of de makelaar een foutmelding heeft ontvangen, maar dit verkeerde adres is gehanteerd waardoor deze dame geen informatie heeft ontvangen. Dat betreuren wij zeer.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De makelaar heeft die e-mail helemaal niet verstuurd, geloof mij maar.

Dan iets anders: als het kwaliteitsplan bekend is, mogen wij dan zien waarop u zich baseert? Stuur een e-mail met het plan op basis waarvan u denkt dat het bestemmingsplan ruimer is dan het plan dat iedereen met de planviewer kan zien.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De ruimtelijke kwaliteit die vastgelegd is in het plan van 2009 is niet geheim. Dat zal ik u met alle plezier toesturen. In het onderzoek wordt gekeken hoe de doorvertaling heeft plaatsgevonden, want dat is van belang.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag. Het gaat over ruimtelijke plannen en bestemmingsplannen uit 2009. In de transactie is het van belang welke criteria de provincie gesteld heeft. Je gaat grond verkopen, stelt criteria daarvoor en iemand koopt die grond. Dat is wel of niet gebeurd. Gaat dat deel uitmaken van het onderzoek?

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Een kleine punt van orde. Wij kunnen allemaal interrumpen, maar u geeft nog de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen vanuit de fracties. Hoe gaat u dat doen en wanneer kan ik aansluiten?

De VOORZITTER: Er zijn drie mensen met een aanvullende vraag en dan ga ik dit punt snel afronden.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben in de commissie verwezen naar het Provinciaal Handelingskader Onroerend Goed. Dat is vormgegeven voor de beleidsopgave die in de Agenda vitaal platteland spelen. Formeel maakt het Hart van de Heuvelrug daarvan geen deel uit.

Wij hebben wel in analogie naar dit kader gehandeld. Dat betekent dat wij een openbare verkoopprocedure hebben gebruikt, naar marktconformiteit hebben gestreefd et cetera. Dat kader hebben wij als uitgangspunt benut en daarop zal in het onderzoek verder ingegaan worden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dat snap ik, maar wij hebben een discussie over plannen en wat waarin is vastgelegd. Mijn vraag is meer: wat zijn de ruimtelijke kaders voordat je gaat verkopen?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dan komt u in de discussie over de criteria voor de ruimtelijke kwaliteit en het bestemmingsplan. Daarin is de vertaling van de criteria is gedaan en hoe dat uitwerkt komt in het onderzoek terug.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Er is een mail gestuurd naar een gegadigde die niet is aangekomen. Heeft degene die de mail had moeten krijgen contact gezocht met de makelaar, omdat zij nog steeds niks vernomen heeft? Als u daar gaan antwoord op kunt geven, wil ik graag dat deze correspondentie in het onderzoek meegenomen wordt: hoe deze correspondentie verlopen is en wanneer deze heeft plaatsgevonden.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is recentelijk contact geweest en ik denk dat de dame wakker is geworden door middel van een krantenartikel. Het e-mailadres is fout geweest waardoor zij niet heeft kunnen bieden via deze kanalen. Zij had natuurlijk op Funda kunnen kijken, maar het blijft vervelend dat zij geen mail ontvangen heeft.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! U zegt: "Ik denk", dus u weet het niet zeker. Ik zou het op prijs stellen dat wij de informatie ontvangen hoe het werkelijk gegaan is. Wanneer is er contact opgenomen en welke correspondentie heeft wel plaatsgevonden?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Wij gaan het doorlopen verkoopproces in zijn geheel in beeld brengen. Ik ga ervan uit dat uw vraag daarin meegenomen wordt.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de gedeputeerde voor haar toelichting en het handelen van afgelopen weken. De vraag van GroenLinks die u wellicht niet op dit moment inhoudelijk kunt beantwoorden is: ruimtelijke ordening is onze hoofdtaak. Dus het baart ons zorgen dat wij een verkoopproces doorlopen waarvan wij zelf het bestemmingsplan niet kennen. Het is een project waarin wij samenwerken met de gemeente Zeist. Het bestemmingsplan is van Zeist. Zij had ons kunnen waarschuwen. Daarnaast hebben wij een makelaar in de arm genomen die ongetwijfeld op ro-online kijkt, maar ons daarop niet attendeert. Hoe is dat mogelijk? Hebben wij bij een aantal andere verkoopprocedures wel zicht op de geldende bestemmingsplannen?

Er spelen allerlei gevoelens rondom dit project over wat de makelaar doet, maar dat moet eerst onderzocht worden. Provinciale Staten moeten niet daarop vooruitlopend in bijzinnen zeggen: "Wij weten natuurlijk wel hoe het zit." Ik kan mij die gevoelens voorstellen, maar wij moeten zuiver blijven.

De VOORZITTER: Het is niet verstandig om uit de losse pols vragen te beantwoorden die onderdeel van het onderzoek zijn. De vraagstelling is helder en daar komt een kort antwoord op.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mijn opmerking is exact in lijn met wat de voorzitter zegt. De vraagstelling is helder, namelijk het kijken naar het bestemmingsplan en wat wij voor hadden met de ruimtelijke kwaliteit en hoe dat is geworden tot wat het is. Daarnaast gaan wij zorgvuldig naar het verkoopproces kijken zoals wij dat doorlopen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dit dossier is omgeven door toevalligheden. De SGP gelooft niet in toevalligheden. Daarom is het goed dat er een onafhankelijk onderzoek komt. Kunt u overwegen om het onafhankelijk onderzoek door PS zelf te laten doen, vanuit ons geïnitieerd? U heeft het opgeschreven, maar ik vraag u of wij dat mogen doen. Dan is alle kou uit de lucht

zoals de heer Dercksen die geeft. Daarnaast voelt het slecht in het kader van alle toevalligheden die wij waarnemen. De gedeputeerde is mager in haar antwoorden en dat voelt ook niet goed. In uw brief staat: "Dit is voor ons een reden om ten aanzien van de besluitvorming over de verkopen van de vier kavels een pas op de plaats te maken." Er staat dat het 'een reden' is. Welke redenen zijn er nog meer om de pas op de plaats te maken?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De heer Van Leeuwen stelt twee vragen. Ik kan de vraag of PS het onderzoek kan initiëren niet beantwoorden. Wij hebben het er zo ingezet dat wij een onafhankelijk bureau vragen om dit onderzoek uit te voeren. Wij delen de vraagstelling en de uitkomsten met u.

Uw tweede vraag gaat over de redenen om een pas op de plaats te maken. Het is de hoofdreden dat wij constateren dat het huidige plan niet de ruimtelijke kwaliteit oplevert waar wij vanuit zijn gegaan. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat er twee personen zijn die niet geïnformeerd zijn. Hiervan heb ik reeds aangegeven dat wij dat betreuren.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dat is dus de andere reden? Mijn eerste vraag duidde erop of u het kunt overwegen om het onderzoek aan PS over te laten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb het ruimtelijk plan van maart 2009. Over de Dolderseweg staat in de plan: "Langs de Dolderseweg worden vier vrije kavels uitgegeven." Dat lijkt mij niet botsen met het huidige bestemmingsplan.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dit staat op meerdere plekken verwoord. Ik zal de heer Dercksen oproepen om met ons dat traject in te gaan. In januari komen wij daarop terug richting het onderzoek en de vragen die wij daar gaan stellen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het wordt steeds vreemder en vager. Ik vraag: waar baseert u zich op? Dan antwoordt de gedeputeerde: "Op het ruimtelijk plan uit 2009." Dat plan heb ik opgezocht en daarin staat dat er vier kavels worden uitgegeven. Als ik vraag wat dat betekent, dan zegt u: "Wij gaan het onderzoeken en dan hoort u het."

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Ik ga in het debat niet diep in op de pagina's, maar er zijn meerdere plekken in het ruimtelijk plan waar het is aangegeven. Op een andere pagina staat bijvoorbeeld "vier grote zelfbouwkavels." Zo zijn er meerdere punten in dat plan waar dat is aangegeven. Mijn voorstel is om in het onderzoek mee te nemen hoe wij vanuit de planning tot de huidige situatie komen, waarin er meer mogelijkheden binnen het bestemmingsplan zitten dan wij voor ogen hebben gehad.

De VOORZITTER: Daarmee rond ik de eerste set vragen af en ga over naar de tweede set vragen van de heer Mourik-Geluk.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Op 8 december 2017 meldde uw college in een brief over de resultaten van het MIRT-overleg dat in de Utrechtse regio € 7.500.000.000 gebruikt zal worden ter verbetering van de mobiliteit. Hierbij wordt gesteld dat niets doen geen optie is. Vervolgens wordt de problematiek bij het Utrecht Centraal Station en het Utrecht Science Park beschreven. Wij hebben de brieven van afgelopen jaren bekeken en als je een cirkel rondom Utrecht trekt, dan wordt de cirkel steeds kleiner. Inmiddels gaat het alleen nog maar over de stad en de nabije omgeving van de stad. In deze brief is geen melding van andere provinciale projecten die eerder wel op de lijst van de MIRT stonden, zoals de N201 en de Rijnbrug. Het CDA heeft daar de volgende vragen over. Hoe verhouden zich deze BO-MIRT afspraken tot de teksten in het regeerakkoord over de mobiliteitsopgaven in de regio Utrecht. In vorige versies van de MIRT-brieven zijn de verschillende regionale knelpunten in onze provincie benoemd, zoals de Rijnbrug, de aansluiting van de A2 en de Loenerslootsebrug op de N201. Is deze prioritering van opgaven gewijzigd door deze brief? Hoe verhouden de verschillende jaarbrieven zich in dat opzicht tot elkaar? Welke bijdrage biedt de MIRT-

brief aan het oplossen van de overige provinciale knelpunten, zoals wij benoemd zien in de motie 'mosterd bij de maaltijd'?

Tot slot, de Provincie besteedt in 4 jaar tijd een miljoen euro aan het gebiedsprogramma Uned. Waar in het proces van uitvoering van het mobiliteitsprogramma sluit deze inzet aan?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Op dit moment is het MIRT-debat in de Tweede Kamer en antwoordt de minister in haar eerste termijn. Naar verwachting worden de plannen voor Utrecht besproken. Ik kreeg net een korte terugkoppeling. De NRU is al aan de orde geweest door de PVV en D66 en er is aandacht gevraagd voor de Rijnbrug door de VVD.

Op basis van wat ik vorige week met de bewindspersoon besproken heb, kan ik op uw vragen het antwoord geven dat er wel degelijk andere regionale knelpunten uit het gebiedsprogramma Uned aan de orde zijn geweest. De knelpunten die wij vorig jaar hebben besproken, zijn onder andere de Loenerslootsebrug. Dit komt terug bij de passage van het regeerakkoord, waarin aangegeven wordt dat gekeken wordt naar de aansluitingen van het hoofdwegennet op het onderliggende wegennet, zoals bij de A2 Vinkeveen. Daar loopt een programmatische aanpak om te onderzoeken welke middelen nodig zijn. Daarover heeft de minister aangegeven dat zij extra middelen wil uittrekken in het algemeen voor de aansluitingen van het hoofdwegennet op het onderliggende wegennet. Wanneer wij verder zijn met de programmatische aanpak N201 hopen wij daar verder te komen met de lobbytrajecten.

Daarnaast hebben wij de Rijnbrug aan de MIRT-tafel besproken. Dat is niet alleen door ons gedaan, maar eveneens na ons door de provincie Gelderland. Wij hebben gezegd dat de Rijnbrug meer is dan een regionaal knelpunt. De minister heeft aangegeven dat zij daarover opnieuw wil praten als alle knelpunten goed in beeld gebracht worden. Wij hebben nadrukkelijk aangegeven dat wij al heel ver zijn, want wij zitten al in de uitvoeringsfase. Zoals het zich nu laat aftekenen hebben wij daar draagvlak. Dat maakt dat wij daarmee wat ons betreft sneller kunnen vooruitgaan.

Vervolgens is de aansluiting van het hoofdwegennet op het onderliggend wegennet aan de orde geweest. De uitgangspunten van de minister zijn het regeerakkoord en de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyses per 1 mei 2017. Zij wil de komende periode de tijd nemen om de financiële consequenties binnen het regeerakkoord te bekijken. Naar verwachting komt er begin mei een vervolg MIRT.

Als vanzelfsprekend hebben wij het over Uned gehad. Wij zijn al twee jaar op pad met het Rijk en wij zijn hierin een stap verder gekomen. De kwartiermakersfase wordt opgestart en wij krijgen procesgeld van € 500.000 in een cofinanciering. De opdracht is om voor 1 mei 2018 met een programma met maatregelen te komen. In de komende periode zullen wij dat pakket maatregelen bespreken. Wij hebben deze in beeld, maar ze moeten nog concreet gemaakt worden. Voor de NRU is de opgave binnen het BO-MIRT al benoemd. Daar wil de minister kijken of de leefbaarheidsopgave van de NRU opgenomen kan worden in Uned. Dus de regionale opgaven zijn aan de orde geweest. Wij zijn concreet verder gekomen met Uned en wij hopen in de komende fase verder te komen in de aansluiting tussen het hoofdwegennet en het onderliggende wegennet, daar zijn de aansluitingen van de A2 op de N230, de A12 met De Meern en de A2 met Nieuwegein aan de orde geweest.

De opdracht van de motie is om naast de NRU duidelijk te spreken over de regionale knelpunten. Dat hebben wij gedaan en wij hopen in de komende paar maanden daarin verder te komen.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Dank voor het heldere verhaal van de gedeputeerde. De vraag die overblijft is: het klinkt alsof wij in de planning achteruitgaan met de N201 en de Rijnbrug, omdat de knelpunten opnieuw in kaart gebracht moeten worden. Klopt dat? Met name bij de Rijnbrug moet naast draagvlak ook de financiering rond zijn. Onze zorg is of wij de planning halen als het opnieuw bekeken wordt.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp die zorg, omdat wij nog geen zicht hebben op definitieve financiering. Wat betreft de prioritering zal de Rijnbrug wat achterblijven, terwijl de technische staat van de brug dusdanig is dat daar de oorspronkelijke bedoeling van een 'tidal flow' niet gerealiseerd kan worden. Het is voor ons van belang dat wij binnen korte tijd zeker weten wanneer wij zicht krijgen op financiering. Hiervoor zijn zowel de provincie Gelderland als de provin-

cie Utrecht aan het verkennen of wij kunnen voorfinancieren met de wetenschap wanneer het geld van het Rijk komt. Die verkenning loopt en het is noch de bedoeling van de provincie Gelderland, noch onze bedoeling, noch de bedoeling van de gemeente om qua planning achter te lopen. Daarom gaan wij verder met de uitvoering met het procesgeld dat daarvoor ter beschikking is gesteld. De onderhoudsbudgetten voor de Rijnbrug zijn naar voren gehaald, maar dat is nog onvoldoende. Daarom is het belangrijk dat wij zicht krijgen voor het definitieve geld voor de stalen opbouw. Dat hopen wij in de komende maanden te krijgen. Wat ons betreft handhaven wij de planning en gaan wij door met de uitvoeringsfase.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij de tweede set vragen afgerond en komen wij bij de derde set vragen van de PvdA en de SP. Zij hebben vragen gesteld over de toegang tot het Henschotermeer. Wie is uw gemeenschappelijke woordvoerder?

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben afgesproken dat wij allebei het woord voeren.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Zoals u allen weet wordt het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVK) per 1 januari 2018 opgeheven. Daarin zaten de beheer- en onderhoudskosten van het Henschotermeer. De eigenaar heeft een nieuwe exploitant gevonden die besloten heeft om toegangsprijzen te vragen. Daardoor is veel ophef ontstaan. Dat is terecht wat ons betreft. De provincie heeft altijd aangegeven dat de recreatieterreinen in onze provincie toegankelijk moeten zijn. Daarnaast hebben de PvdA-fractie en de SP-fractie laagdrempeligheid vaak aan de orde gesteld. Daarover hebben wij zelfs een motie ingediend die is toegezegd door het college. Dat gebeurde al in 2013.

Wij hebben vragen gesteld over dit onderwerp waarop wij nog geen antwoord hebben ontvangen. Er zijn echter wel uitgebreide interviews gegeven aan de media, terwijl wij op antwoorden wachten. Daarom achten wij het nodig om voor 2018 mondelinge vragen tijdens deze Provinciale Statenvergadering aan de orde te stellen. Bent u het met ons eens dat het Henschotermeer een bijzondere trekpleister is binnen onze provincie en dat er alles aan gedaan moet worden om de toegang tot het meer gratis te houden en daarnaast borg te staan voor het behoud van de natuurlijke schoonheid van deze plek? Bent u het met ons eens dat het Henschotermeer een bovenregionale recreatievoorziening is, die ondersteuning van de provincie rechtvaardigt? Is bekend hoeveel de tekorten zijn voor beheer en onderhoud? Ziet het college andere oplossingen voor de tekorten voor onderhoud en beheer dan het heffen van toegangsprijzen? Is het college bereid om met de eigenaar en met de gemeenten uit de regio van Henschotermeer in gesprek te gaan over de bekostiging van het exploitatietekort?

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Het Henschotermeer is goed voor 350.000 bezoekers per jaar. Toen in 2013 de basis voor de omvorming van de recreatieschappen werd besproken, legde de gedeputeerde van toen aan de ongeruste gemeenteraadsleden en de inwoners van de provincie uit dat het geld van de provincie beschikbaar zal blijven voor recreatievoorzieningen. Het zou alleen effectiever ingezet worden. Voor wie wordt het effectiever ingezet? Effectief voor de 350.000 bezoekers van het Henschotermeer? Mijn aanvullende vraag op de andere vragen is: staat de huidige gedeputeerde achter deze standpunten uit 2013? Deze zijn terug te lezen in de Koersnotitie Toekomst Recreatie(schappen).

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De PvdA vraagt mede namens de SP of ik het met hen eens ben dat het Henschotermeer een bijzondere trekpleister is binnen onze provincie, dat er alles aan gedaan moet worden om de toegang gratis te houden en daarnaast borg te staan voor het behoud van de natuurlijke schoonheid van die plek. Twee van uw vragen kan ik met een volmondig ja beantwoorden, namelijk: de erkenning dat het een bijzondere trekpleister is in Utrecht en het behoud van de natuurlijke schoonheid van die plek. Dat is een van de redenen dat mensen daar graag komen, dus daarvoor moeten wij ons inzetten. Op uw vraag om de toegang gratis te houden zeg ik u nogmaals: zo ver kan ik die stap niet zetten. Ik heb u uitgelegd hoe dat komt. Er is een samenwerkingsovereenkomst getekend met landgoed Den Treek, de eigenaar van het Henschotermeer, bij de te-

ruggave van het Henschotermeer uit het recreatieschap aan het landgoed. Toegankelijkheid is een punt, maar Den Treek heeft in deze samenwerkingsovereenkomst laten opnemen dat het niet betekent dat de toegang daardoor gratis is. Dat is de situatie waar wij mee te maken hebben. Het is geen terrein meer van het recreatieschap, maar het is in pacht van een particuliere ondernemer die vindt dat hij voor de exploitatie entree moet heffen. Dat heeft de nodige commotie opgeroepen wat mij heeft doen besluiten om hier wat over te zeggen in de media.

De opheffing van het recreatieschap is een besluit dat niet alleen door de provincie is genomen, maar in een brede samenstelling in 2013 door alle deelnemende partijen. Daarbij was iedereen in het volle besef dat dit zou betekenen dat een aantal voorzieningen niet meer in de directe invloedssfeer liggen van de eigenaren op dat moment. Het Henschotermeer is een locatie waarbij dat nadrukkelijk aan de orde is. Ik betreur het dat de toegang niet meer gratis is. Als uw volgende vraag is: bent u bereid om daar inspanningen voor te doen en te erkennen dat het een bovenregionale recreatievoorziening is, dan zeg ik ja. Wij gaan graag met de ondernemer in gesprek om te kijken hoe wij hem kunnen ondersteunen om de exploitatie zodanig te doen dat deze sluitend is en daarmee de toegangsprijzen zo laag mogelijk kunnen blijven of wellicht niet aan de orde zijn. Als u mij echter vraagt of ik dit kan beëindigen of een interventie kan houden, dan is mijn antwoord nee, dat kan ik niet. Het gaat om een particuliere ondernemer die een eigen afweging maakt en ik kan daar niet in treden.

Het verschil met het Henschotermeer, Vinkeveen en Loosdrecht is dat wij nog eigenaar zijn van Vinkeveen en Loosdrecht, samen met de gemeenten van het recreatieschap. Overigens zegt dat niet dat een entree niet aan de orde kan zijn, want er wordt entree geheven bij de Maarsseveense Plassen. Voorheen moest men bij het Henschotermeer ook betalen voor het parkeren van de auto's. Helemaal gratis is het dus nooit geweest.

Dan uw vraag of het bekend is wat de tekorten zijn voor beheer en onderhoud van het Henschotermeer. Van 2016 is het bekend dat er een tekort was op de exploitatie van €35.000. De gemeenten hebben dat sluitend moeten maken vanuit de recreatieschapbegroting. Dat is niet meer aan de orde. Overigens zijn wij goed aangesloten op de ontwikkelingen die daar plaatsvinden. In de samenwerkingsovereenkomst met het landgoed Den Treek, de gemeente Woudenberg, de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de provincie is afgesproken dat wij een integrale gebiedsopgave vaststellen waarbij wij laten meewegen wat nodig is om daar een goede exploitatie te kunnen draaien. Dat moet binnen de bestemmingsplannen passen, dus dat wordt aan gemeenteraden voorgelegd en goed getoetst. Wij proberen dat zo efficiënt mogelijk te laten verlopen voor de ondernemer. De één-loket-gedachte speelt daar een belangrijke rol. Dus wij blijven nadrukkelijk aangesloten vanuit een coördinerende rol om te zorgen dat de natuurkwaliteit behouden blijft en de recreatiemogelijkheden geoptimaliseerd worden bij het Henschotermeer.

Kortom, wij zijn nog goed betrokken en de overdracht van de materialen is op een goede manier gegaan. Alle vormen van achterstallig onderhoud, zowel financieel als materieel, zullen wij in orde maken om de ondernemer een goede start te geven. Ik heb hem aangeboden om in gesprek te gaan met ons Linie Expert Team, dat zijn professionals die goede adviezen kunnen geven over de exploitatie van recreatievoorzieningen. In dat gesprek kunnen zij kijken of er andere mogelijkheden zijn om tot een goede exploitatie te komen dan alleen het heffen van entree. Ik hoop dat hij daar gebruik van gaat maken. Nogmaals, uw vraag was of ik de entree kan voorkomen. Nee, dat kan ik niet.

Dan de opmerkingen van de SP die de toezegging van mijn voorganger memoreerde dat het geld beschikbaar blijft voor recreatie. Dat klopt, want het totale budget aan recreatie wordt niet minder, maar er zal wel een herverdeling van middelen plaatsvinden. De vrijval van de middelen van het recreatieschap UHVK blijft voor een deel beschikbaar en is voor een deel aangewezen om een probleem op te lossen bij het recreatieschap Vinkeveense Plassen. De bovenlokale recreatieopgave aan de oostkant van de provincie blijft onze zorg. Niet alleen binnen de portefeuille recreatie, maar eveneens binnen de portefeuille natuur. Wij hebben een routebureau opgestart. De bovenlokale recreatiebehoefte blijft aan de orde. Binnen de portefeuille is op dit moment voldoende budget beschikbaar. Mochten de opgaven ingewikkelder of groter worden, dan kom ik te zijner tijd terug met een aanvullende budgetvraag.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Allereerst is de provincie mede-eigenaar waardoor wij hierin zeker een rol hebben. Wij kunnen besluiten het Henschotermeer openbaar toegankelijk te houden. Dan heeft u het over geld en de prijzen die daarmee te maken hebben. Bij de Maarsseveense Plasen wordt geen parkeergeld gevraagd, terwijl bij het Henschotermeer €10 gevraagd wordt. Als je dat met elkaar gaat vergelijken voor een klein gezin, dan kom je ongeveer op hetzelfde bedrag uit. In die tijd hebben wij de keuze gemaakt om het parkeren betaald te maken. Wij laten de auto's betalen in plaats van de mensen, want daar hebben wij moeite mee. Dat is een keuze geweest en de volgende keuze is om de mensen te laten betalen voor de toegang. Het is nog steeds onduidelijk hoeveel het tekort is en wat men denkt aan toegangsprijs te gaan vragen. Die antwoorden horen wij graag om eventueel met concrete voorstellen te komen richting de volgende PS vergadering.

Wij hebben een rol tot 2018. Wij kunnen een overgangperiode instellen van een aantal jaren, totdat de pachthouder een horecagelegenheid gerealiseerd heeft waaruit inkomsten komen om het beheer en onderhoud mede te betalen. Hierdoor kunnen de toegangsprijzen niet meer nodig zijn. Als wij met de omliggende gemeenten een bijdrage kunnen leveren, dan kan dat wat schelen. Wij hebben recent gehoord van u dat er nog € 135.000 beschikbaar is in de portefeuille recreatie. Wellicht dat wij dat nog kunnen inzetten. Kortom, er zijn verschillende mogelijkheden om te voorkomen dat mensen moeten betalen om gebruik te maken van het Henschotermeer. Die overwegingen geef ik u mee en ik zie graag voor de volgende commissievergadering een memo tegemoet over wat die informatie heeft opgeleverd. Daardoor kunnen wij wellicht een voorstel indienen voor de Provinciale Statenvergadering.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! De heer Suna neemt mij de woorden uit de mond.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is goed om te benadrukken dat de provincie niet kan bepalen dat het openbaar toegankelijk houden van het Henschotermeer gratis kan blijven. Het is namelijk overgedragen aan een particuliere ondernemer die zijn eigen afweging maakt. Ik begrijp dat u overweegt om daar een interventie op te doen en mij voorstelt om daar een memo over te sturen. Op 15 januari hebben wij een bijeenkomst over recreatie. Ik praat liever eerst met u over de kwestie, waarbij u mij alle vragen kunt stellen waar ik antwoord op kan geven. Daarna stuur ik u graag een memo als daar nog behoefte aan is. Het is echter een kwestie waarbij ieder antwoord nieuwe vragen oproept. Met uw instemming houd ik liever eerst een dialoog dan dat ik u direct een memo stuur.

Dan over het tekort. Het de totale exploitatie van het Henschotermeer was het tekort in 2016 €35.000. Dit jaar is nog niet afgelopen, dus ik beschik nog niet over die cijfers. Vervolgens had u een vraag over de hoogte van de toegangsprijzen. Ik kan u niet zeggen aan welk bedrag de nieuwe exploitant denkt. Ik ben nog met hem in gesprek en dit is een onderwerp dat ik kan bespreken. Het is echter voorbarig als ik u vertel waar hij aan denkt, want hij moet zijn eigen afwegingen daarin maken.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben gelezen dat er nogal veel achterstallig onderhoud is. Is het geen goede input voor de provincie om dat weg te werken? En is € 40.000 geen mooi bedrag om iets goeds mee te doen voor 350.000 bezoekers? Dat zou een effectieve input zijn.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! In 2013 is er een besluit genomen dat uitgevoerd wordt. Er komt een private ondernemer die zijn eigen business case maakt. Het tekort van € 35.000 kan bij hem een veel kleiner tekort zijn. Daarover moeten wij niet op voorhand toezeggingen doen nu dit ondernemerschap zijn aanvang krijgt.

U vraagt mij concreet hoe het zit met het achterstallig onderhoud. Dit is heel beperkt. Wij proberen daar goede financiële en materiele afspraken over te maken, bijvoorbeeld een laatste snoeironde en de middelen zijn nog niet overgedragen aan de ondernemer. Er is sprake van een coulante overeenkomst met de nieuwe ondernemer.

De heer Suna vroeg zojuist of er een overgangperiode gefinancierd kan worden, maar wij hebben te maken met staatssteun. Wij proberen op een goede manier met de ondernemer in gesprek te komen en

zo goed mogelijk te faciliteren in de ontwikkelmogelijkheden voor de toekomst. Het Henschotermeer is een toplocatie waar mensen graag komen. Daar is een goede rendabele onderneming te draaien. Wij gaan inzetten op een zo laag mogelijke toegangsprijs, maar ik benadruk nogmaals dat ik er geen invloed op heb dat daar een toegangsprijs geheven wordt.

Dan de vraag over de € 135.000 die over is in de portefeuille recreatie. Dat het bedrag is nog beschikbaar, omdat er middelen terugvloeien die wij niet meer hoeven uit te geven aan het recreatieschap UHVK. De recreatieopgave in dat deel van de provincie blijft onverminderd groot, dus er zijn zeker bovenlokale belangen waar de provincie van betekenis kan zijn. Dat bedrag is daarvoor beschikbaar gesteld.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik krijg de indruk dat de gedeputeerde wel invloed uit kan oefenen op het gratis toegankelijk blijven van het gebied, maar dat zij dat niet wil. Gaat de gedeputeerde met gemeenten in gesprek daarover?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik vraag mij af wat ik zeg of nalaat waardoor de indruk wordt gewekt dat ik het wel kan, maar niet wil. Het ligt niet meer op ons pad, omdat er besluiten genomen zijn die hiertoe uitwerken. Het geeft geen gelegenheid meer om daar een bijdrage te leveren. Wij zijn zeer zeker aangesloten bij het meedenken over de toekomst van het Henschotermeer en doen het maximale om ondernemerschap te faciliteren. Ik hoop dat ik u helder heb gemaakt dat ik doe wat in mijn mogelijkheden ligt om het daar zo goed mogelijk te laten verlopen. Wij zijn nog niet klaar met het gesprek met de ondernemer, maar ik kan hem niet verhinderen tot het heffen van een entreprijs voor het Henschotermeer.

De VOORZITTER: Daarmee hebben wij de vragen beantwoord.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 6 november 2017.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 6 november 2017 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Slotwijziging.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk

Statenvoorstel Duisenberg.

De VOORZITTER: Voorgesteld wordt om in te stemmen met het rapport en aanbeveling Pilot Methode Duisenberg.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is blij met dit voorstel en blij dat de afvaardiging van de commissie het verhaal aanhoort. Een goed jaar geleden hebben de Staten de motie aangenomen dat de Staten meer controle moeten hebben op de besteding van de middelen en het behalen van de beleidsdoelstellingen. Het budget is tenslotte het controlerende instrument voor de Staten voor wat door PS besloten wordt en door GS ingevuld.

Na het aannemen van die motie is er in het afgelopen jaar veel gebeurd. Wij kregen een presentatie van Pieter Duisenberg, die ons meegenomen heeft in de methodiek. Er is een grote uitwerking gegeven door de subcommissie, bestaande uit: de heer Germs, mevrouw De Haan, de heer Van Ojen en de heer Wijntjes. Tot slot, niet te vergeten, de goede ondersteuning van de griffie, want daar is veel werk verzet. Veel dank daarvoor.

De VVD is blij met het voorstel. Dit geeft handvatten om er een verdere invulling aan te geven. Het is een eerste stap en roept op tot een vervolgtraject. Wij komen in de volgende fase van de uitwerking om ons meer handvatten te geven om de daadwerkelijke sturing te geven. Het is goed dat de Staten hier gezamenlijk in optrekken. Het gaat erom dat wij sturen op basis van dezelfde informatie. Het is

aan iedere partij en ieder Statenlid om daaraan een eigen politieke kleur aan te geven, maar wij hebben het over dezelfde informatie.

Naar de volgende fase toe doen wij de oproep dat er geïnvesteerd moet worden. Daaraan moeten wij allemaal een bijdrage leveren. Ik hoop dat de griffie dezelfde bijdrage gaat leveren in de afgelopen periode heeft plaatsgevonden, zowel ondersteunend als inhoudelijk. Wij hopen dat wij hiermee een stap verder kunnen maken. De VVD zal instemmen met het voorstel.

De heer GROOTHUIZEN (D66): Mijnheer de voorzitter! Van sommige besluiten hoop je dat de buitenwereld ze niet allemaal leest, zoals besluit A: "Wij besluiten om de begroting leesbaar en bruikbaar te maken." De leesbaarheid is behoorlijk, maar de bruikbaarheid kan nog wel wat beter. Dit is een goed streven, maar het is zonde dat wij dat moeten besluiten.

Besluit B valt in dezelfde categorie. Toen ik meer dan dertig jaar geleden openbare financiën volgde, leerde ik dat in een begroting dingen worden aangekondigd die in de jaarrekening één op één verantwoord worden. Ons verzoek aan GS is om dat daadwerkelijk te doen vervult ons met een zekere gêne. Dat neemt niet weg dat wij van harte voor zijn.

Besluit D is een onderwerp waarover in onze fractie aarzelingen leven. Daarover later meer. In de commissie BEM hebben wij uitgebreid gesproken over het rapport en de aanbevelingen wat de 'methode Duisenberg' is gaan heten. Wij hebben de werkgroep onder leiding van de heer Germs gecompimenteerd voor haar serieuze en nuttige werk en herhalen dat hier graag plenair. De door de werkgroep uitgewerkte methode biedt naar zijn aard absoluut een veel dieper inzicht in de begrotingsopzet en in de krochten van de begroting en de jaarrekening. Het is evident dat dit verdiepte inzicht kan bijdragen aan de betere invulling van de controlefunctie van de Staten en daarmee aan het budgetrecht van PS.

Die grotere diepgang en verbetering hebben echter wel een prijs, in hoge mate voor de gekozen politici zelf die het werk doen. Werk dat strikt genomen voor een aanzienlijk deel thuis hoort bij het ambtelijk apparaat. Het komt erop neer dat waar wij ervan uitgingen dat de meubeldozen thuis bezorgd werden, wij IKEA-dozen ophalen en moeten proberen dit in elkaar te knutselen. Van parttime politici zal deze werkwijze een grote inzet vergen die zeker op de kleine fracties zwaar zal drukken. Substantiële ambtelijke ondersteuning zal onontbeerlijk zijn.

Bovendien is controle niet neutraal. Dat maakt het lastig om dit werk steeds aan andere partijen over te laten. Redelijkerwijs moet elke partij erbij zijn. Alleen al de onderwerpkeuze waarover gerapporteerd zal worden heeft politieke kanten. Ervan uitgaande dat wij eruit komen, zijn de vragen en conclusies van de rapporteurs bijna per definitie politiek geladen. Er zijn dus aanzienlijke beperkingen bij de methode. Dat neemt niet weg dat D66 graag meewerkt aan het verder gevolg geven aan het op deze wijze beoordelen van onderdelen van de begroting en de jaarrekening.

In de commissie BEM hebben wij onze zorgen geuit over de breedte van het domein van de voorgestelde auditcommissie. De tekst van het besluit geeft de auditcommissie de ruimte om zich te bemoeien met elk onderwerp waar risico's aan de orde zijn, financieel en niet-financieel. De werkgroep met als voorzitter de heer Germs heeft al aangegeven dat dit zeker niet de bedoeling is en daar geloven wij hem graag in. Het heeft onze zorg echter niet helemaal weggenomen. D66 zal ervoor blijven waken dat de auditcommissie werkt vanuit een bescheiden, tamelijk technische en politiek terughoudende taakopvatting. Als dit ook de intentie van de andere partijen is, zal ons dat helpen om onze zorg te mitigeren en als hier later een discussie over ontstaat.

Ik had al benoemd dat wij onze reserves hadden bij dit voorstel. Onze fractie is niet helemaal eenstemmig in de beoordeling.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij danken de commissie hartelijk voor het verzette werk en het tempo hiervan. Het mag benadrukt worden dat het snel gedaan is en dat het een goed inzicht heeft gegeven in de onderzochte werkwijze. Het zal u niet verbazen dat wij content zijn met de laatste aanbeveling. Zonder een motie in te dienen en binnen een maand wordt uitgevoerd waar wij om gevraagd hebben. Kortom, het CDA kan zeker instemmen met de voorstellen. Wij zien

graag de opdrachtformulering voor de auditcommissie tegemoet waar wij met de hele Staten over zullen beslissen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen instemmen met de aanbevelingen. Wij vinden het echter vervelend dat de Staten deze exercities moeten doen om inzicht te verkrijgen in hoe de begroting en de jaarrekening aan elkaar gekoppeld kunnen worden, zodat wij een goede vergelijking kunnen maken en het college kunnen afrekenen op wat wij gevraagd hebben. Het is goed dat de subcommissie Jaarrekening een volwaardige commissie wordt waarin alle fracties vertegenwoordigd zijn. Dat is hard nodig.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij voorstellen dat de collegepartijen enthousiast zijn over de methode Duisenberg. Zij staan op hoofdlijnen altijd achter de begroting en de jaarrekening. Vanuit het coalitieakkoord zijn zij het vaak al eens met de hoofdlijnen van het financieel beleid. Daarom kan ik mij voorstellen dat zij behoefte hebben aan het fijnslippen hiervan. Immers, zij mogen geen opmerkingen meer maken over de hoofdlijnen.

Voor de PVV geldt dit echter niet. Wij hebben al veel te veel bezwaren op de hoofdlijnen. Wij willen minder geld uitgeven aan eoducten, windmolens, rode contouren en andere linkse hobby's. Wij hebben derhalve geen behoefte aan een methode Duisenberg, zeker niet aan de hoeveelheid tijd die daarvoor uitgetrokken wordt: 25 uur, daar schrik ik van. Als wij een paar uur per fractielid aan de begroting of jaarrekening besteden, hebben wij al meer bespreekpunten dan wij in onze spreektijd te berde kunnen brengen.

Wij hebben wel waardering voor de voorbereiding van de commissie. Wij kunnen instemmen met de meerderheid van de voorstellen. Echter, over het voorstel om de auditcommissie te gaan inrichten zou ik het verschil niet weten met de subcommissie van de jaarrekening. Bij mij in de gemeente heet het auditcommissie en volgens mij doen wij precies hetzelfde als hier. Op Google kon ik het antwoord ook niet vinden, want auditen wordt door de accountant gedaan. Het enige dat wij doen is overleggen met de accountant en de accountant aansturen. Dat doen wij, of het commissie voor de jaarrekening of auditcommissie heet.

Kortom, punt één tot en met vijf uit het ontwerpbesluit zijn uitstekend. Echter, de naamsverandering van de subcommissie van de jaarrekening in auditcommissie is voor ons voor de bühne. Wij gaan door met datgene dat wij al deden.

De heer BOER (SP): Mijnheer de voorzitter! Gelukkig is de PVV voor het voorstel en ik ondersteun hun kritiek gedeeltelijk. Het is raar dat er een nieuwe commissie gevormd moet worden die een andere naam krijgt, maar hetzelfde doet. Dat wordt door de VVD 'een investering' genoemd. Ik ga ervan uit dat de VVD een investering in tijd bedoelt, want als het een investering in geld is dan mis ik iets in het stuk. Al met al blijven wij positief, want alles wat een stuk beter en leesbaarder maakt is een pluspunt. De SP zal direct toegeven dat er veel beter kan. Dat is voor ons de reden om akkoord te gaan met het voorliggende voorstel.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Allereerst dank aan de werkgroep die aan de slag is geweest. De uitwerking is degelijk en er is hard gewerkt: 24 uur per persoon. Dat heeft onze fractie nader overtuigd dat wij dit niet moeten willen. Ik weet niet waarop de heer IJssennagger zich baseert in zijn betoog dat de coalitiepartijen dit graag willen, want ik hoorde D66 ook een aantal kritische opmerkingen maken. Laat ik het kort toelichten. Er is veel werk verricht dat aardig technisch van aard is en wij vinden dat het doelmatiger is als die helderheid vanuit GS en de organisatie wordt geleverd. Door dat door de Staten te laten doen, wordt de indruk gewekt alsof het politiek neutraal is, maar de keuze van onderwerp en de aard van de vraagstelling oogt technisch, maar is niet politiek neutraal. Politieke verschillen kunnen daarmee bedekt worden alsof deze er niet zijn en het allemaal een technische exercitie is. Onze democratie is daarbij niet gebaat. Wij moeten onze tijd investeren om in de politieke perspectieven transparanter over te komen. Dat is onze afweging.

De opdracht aan de auditcommissie zou daarentegen minder politiek moeten zijn en zich technischer moeten gedragen. Dat is toegezegd in de commissie. Ik herhaal dat het echt de bedoeling is dat politieke gesprekken thuishoren in de commissie BEM in plaats van in de auditcommissie.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! In onze optiek wordt met de keuze om gezamenlijk met oppositie- en coalitiepartijen een onderwerp te essentiëren de politieke invloed weggehaald. Dan hebben alle partijen dezelfde informatie waar je al naar gelang je bevinden een politieke kleur aan kunt geven. U wekt de indruk dat niemand zonder enige politieke kleuring naar de cijfers kan kijken.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dat is precies de reden dat de zin in het voorstel dat het tijdsbesparend kan werken volgens ons niet opgaat, omdat er vanuit een politieke invalshoek naar kijken altijd moet gebeuren. Dat kan niet plaatsvinden in dit groepje. Daarom levert het volgens ons niet meer efficiëntie op, maar wel meer werk. De werkgroep heeft een prachtig schema gemaakt en geanalyseerd. Als wij duidelijker inzicht willen hebben in wat er gebeurt, dan hoort dat in de begroting en de jaarrekening aangeleverd te worden. Dit moet niet overgedaan worden door een werkgroep van Statenleden met een vrijwillig lidmaatschap. Zij moeten niet de illusie hebben dat zij het werk van een professionele organisatie over kunnen doen.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij dat u de mening deelt dat de begroting en de jaarrekening op dezelfde grondslag moeten berusten, want dan kun je makkelijker vergelijken. Als dat zo is, dan zullen de benodigde uren voor de werkgroep een stuk naar beneden gaan. Dat geeft de juiste informatie om de politieke kleuring te maken. Ik vrees dat wij hierover van mening blijven verschillen. Wellicht kunt u alleen met een gekleurde mening naar de cijfers kijken.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij kan iedereen alleen maar politiek gekleurd kijken naar de cijfers. Die filosofische discussie hoeven wij hier niet aan te gaan. Het is ons duidelijk geworden dat de meeste fracties deze werkwijze graag uitproberen. U kent GroenLinks niet als de beroerste en wij willen daarin niet dwarsliggen. Met mijn verhaal hoop ik een kleine waarschuwing afgegeven te hebben dat wij niet de illusie moeten hebben dat politiek verengd kan worden tot techniek en objectiveerbaarheid. Laten wij de verschillende perspectieven belichten. Als de Provinciale Staten van Utrecht hiermee aan de gang gaan, moeten wij voortaan niet refereren aan een oud Tweede Kamerlid, maar met een Utrechtse verwijzing aangezien deze werkgroep zelf werk heeft verricht om deze methode door te ontwikkelen en toepasbaar te maken in de Utrechtse situatie. Daarom dien ik een amendement in dat de strekking heeft dat waar gesproken wordt over 'methode Duisenberg' wij voortaan spreken over 'werkwijze werkgroep Germs' en waar gesproken wordt over 'werkgroep Duisenberg' en gesproken wordt over 'werkgroep Germs'. Ondanks onze weerstand tegen het voorstel is dit ons compromis.

Amendement A22 (GroenLinks): werkgroep Duisenberg wordt werkgroep Germs

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2017, ter bespreking van het statenvoorstel "Rapport en aanbevelingen pilot methode Duisenberg";

besluiten:

de beslispunten in het statenvoorstel vast te stellen met dien verstande dat de woorden 'methode Duisenberg' en 'werkgroep Duisenberg' worden vervangen door 'werkwijze werkgroep Germs' resp. 'werkgroep Germs'.

Toelichting.

De werkgroep van Statenleden heeft zich laten inspireren door een initiatief van enkele Tweede Kamerleden. De werkgroep heeft die werkwijze uitgeprobeerd en doorontwikkeld voor de Utrechtse situatie. Het is daarom passend om in het vervolg hiernaar te refereren in termen van deze werkgroep van Statenleden.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Allereerst willen wij de commissie Germs - De Haan hartelijk danken voor het vele werk dat zij gedaan heeft. Het zojuist ingediende amendement willen wij graag amenderen.

In de voorstellen gaat het over de bedoeling van onze P&C-cyclus. Ik moet vaak terugdenken aan onze oud-collega Buiting die daar een behartigenswaardig boek over geschreven heeft. Bij onze begrotingscyclus moet een zo goed mogelijk proces doorlopen worden, zodat Provinciale Staten dat kan controleren en kaders kan stellen. Als de provincie toezicht wil houden op gemeenten en daar soms flink moet ingrijpen, dan moeten wij dit zelf goed op orde hebben. Eigenlijk zou je als buitenstaander verwachten dat het reeds gaat zoals de werkgroep beschreven heeft in haar voorstellen. Je mag verwachten dat documenten onderling vergelijkbaar zijn en dat wij dezelfde methodieken gebruiken bij de begroting en de jaarrekening. Daarom zijn wij voor de gedane voorstellen. Daarnaast moeten wij ons pro-actief inzetten. Daarbij vragen wij aandacht voor de rol van de griffie. De Staten moeten ervoor zorgen dat de griffie voldoende geëquipeerd is en genoeg slagkracht blijft houden om dit soort werkgroepen goed te ondersteunen.

Tot slot de discussie of een auditcommissie alleen technisch kan zijn of ook politiek is. Dat maakt het des te belangrijker dat er een evenwichtige samenstelling is binnen dit soort commissies, waarin zowel coalitie- als oppositiepartijen vertegenwoordigd worden.

De VOORZITTER: Dan zijn wij door de eerste termijn van de Staten. Ik geef het woord aan de commissie, bij monde van de heer Germs.

De heer GERMS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dank u wel collega's uit de Staten. Het is mooi om als afgevaardigde van de Staten aan het werk te kunnen met de methodiek om een aantal zaken rondom begrotingen en jaarrekeningen naast elkaar te leggen. Wij hebben dat graag gedaan met z'n vieren. Het was een pilot, maar heeft geresulteerd in een initiatief statenvoorstel. Wij vinden het eervol dat wij ons voorstel mogen verdedigen. Veel dank aan de VVD fractie.

Coalitie en oppositie, wij hebben bewust gekozen om vanmiddag samen te zitten vanuit coalitie en oppositie. Er was twijfel bij woordvoerders of het wel politiek neutraal of objectief is. Wij hebben het begrotingshoofdstuk heel eerlijk onder de loep genomen en er is volstrekt door coalitie en oppositie geanalyseerd en met diverse invalshoeken gekeken. Wij hebben nimmer de 'scoop' van coalitie of oppositie binnen onze werkgroep aan de orde gehad. Wij hebben het ambtelijk apparaat stevig bevestigd over een aantal omissies. Wij hebben met de functioneel gedeputeerde Landelijk gebied daarover een aardig gesprek gevoerd. Zij erkende de aanbevelingen en neemt deze over. Dat is heel fijn. Het was een zinvolle exercitie, want je krijgt een beter inzicht van wat er speelt binnen de begroting. Ik had drie andere collega's die geen woordvoerder zijn of in de commissie RGW zitten en dat hoofdstuk kennen. Het is dus best heel waardevol.

Door een aantal fracties is aandacht gevraagd voor de rol van de griffie. Dat heb ik inmiddels met de griffier besproken en ik hoop dat daar invulling aan gegeven kan worden, want wij hebben de invulling door de tijdelijke griffier als zeer waardevol ervaren.

D66 noemde dat politici oneigenlijk werk doen. In de Tweede Kamer zitten fulltime politici die daar fulltime voor betaald worden. Ik heb het echter niet als oneigenlijk werk gezien en het niet als storend ervaren. Je moet er wel tijd in stoppen, want anders werkt de methodiek niet. Er moeten een aantal stappen gezet worden.

Dan de vraag over de breedte van de auditcommissie en de technische taakopvatting. Ik ben voorzitter van de subcommissie en wij doen dat redelijk technisch. Wij hebben het gesprek met de accountant over de aanbevelingen en wij praten over de indicatoren en de P&C-cyclus. De auditcommissie is een stuk verdieping van de bestaande commissie. Als je in die commissie plaatsneemt, dan vraagt dat inspanning.

Ik heb het idee van het CDA vanuit haar algemene beschouwing overgenomen door dit initiatiefvoorstel te poneren. U vraagt naar de opdracht. Daarmee gaan wij aan de gang als dit initiatiefvoorstel wordt aangenomen. Dan komen wij via de reguliere kanalen terug waarin wij de spelregels aan u voorleggen.

De PvdA stemt in met het voorstel en dat doet mij genoegen. De heer Van Muilekom is heel constructief in de subcommissie voor de jaarrekening. Hij wil graag eerst een moment met de commissie en de accountant voordat GS in de ring treedt. Dat vind ik heel waardevol, want dat schept een stukje reflectie van de accountant naar ons. Daarmee moeten wij doorgaan.

Ik ken de bezwaren van de PVV. Zij heeft een andere insteek bij onze analyse van de begroting en jaarrekening. U doet dat op uw eigen manier. Dat is prima, want daar heeft iedere fractie recht op. U hoeft geen commissie Duisenberg, maar bent het eens met de aanbevelingen.

De SP is positief. De stukken moeten beter en leesbaarder worden. Dat moeten wij allemaal nastreven. De onderzoeken kunnen bijdragen dat het leesbaarder, concreter en beter toetsbaar worden. Dank voor uw ondersteuning.

Het is lastig om te reageren op het amendement van GroenLinks, omdat ik deze nog niet ontvangen heb. Ik wil het oordeel over het amendement aan de Staten overlaten. Dat lijkt mij het beste en ik wacht het oordeel van de collega's af.

GroenLinks zegt dat het niet politiek neutraal kan. Echter, als een onderzoek netjes wordt uitgevoerd, dan kan dat politiek neutraal. Er zitten politici in de commissie. Dat is goed, want wij vinden de controlerende taak belangrijk. U zegt dat politieke onderwerpen thuishoren in BEM, dat is heel goed. U geeft een kleine waarschuwing af. Deze zullen wij ter harte nemen.

De ChristenUnie verwijst naar mijn voorganger in de subcommissie, de heer Buiting. Hij heeft veel indicatoren gesaneerd, want de indicatoren moeten ertoe doen. Wij kennen zijn passie voor deze problematiek. Hij is inmiddels niet meer in de Staten aanwezig. Tenslotte vraagt de ChristenUnie om aandacht voor de rol van de griffie. Het is goed om dat mee te nemen.

De VOORZITTER: Als er geen behoefte is aan een tweede termijn, dan geleid ik dit voorstel door naar de stemmingen. Mag ik de commissie heel hartelijk danken?

Statenvoorstel tijdelijke wijziging Reglement van Orde.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk

Statenvoorstel correctie 2017 Provinciale Verordening, Provincie Utrecht 2013 (herijking 2016).

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk

Statenvoorstel inpassingsplan "Reconstructie N226 Hertekop-Schutterhoeftlaan inclusief fiets-tunnel".

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Eén korte opmerking over dit statenvoorstel. Er is vandaag door onze fractie een motie rondgestuurd over dit onderwerp. Gezien de voortgang van deze vergadering nemen het onderwerp van deze motie mee naar MME.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk

Statenvoorstel verzoek tot wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. per 1 januari 2018.

Statenvoorstel Verordening Plassenschap Loosdrecht e.o.

Mevrouw VAESSEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is verheugd met de twee voorstellen tot wijziging. De eerste wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht zal de toekomstbestendigheid van de organisatie vergroten. Deze wijziging is nodig, omdat het niet meer voldoet aan de laatste wet op de gemeenschappelijke regelingen. Het is een heldere zaak dat wij dat aan-

passen. Wij zijn groot voorstander van het vergroten van bestuurlijke activiteit. Het besparen van 18 bestuursleden naar 10 bestuursleden zal de bestuurlijke drukte aanzienlijk verminderen. Hulde daarvoor.

De tweede wijziging is de nieuwe verordening van het Plassenschap Loosdrecht. Wij zijn blij dat er niet meer regels zullen komen dan werkelijk noodzakelijk is en dat de knelpunten in de uitvoering en handhaving weggenomen worden. Daardoor worden boa's daadwerkelijk in staat gesteld om te doen wat zij kunnen doen. Wij zullen dit voorstel van harte aannemen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben het over de omvorming van de recreatieschappen aan de westkant van Utrecht. Dat is een heel ander verhaal dan de recreatieschappen aan de oostkant. Waar aan de oostkant de recreatieterreinen losgelaten worden door de overheid, trekt de overheid aan de andere kant van de stad Utrecht de touwtjes strakker. Klopt dit?

De nieuwe afspraken worden gemaakt om effectiever te kunnen zorgen voor de recreatievoorziening en natuurbehoud. Dat heb ik eerder gehoord. Er staat: "De provincie en de gemeenten worden het plassen- en natuurschap. PS en gemeenteraad worden de plassenraad." Een aantal leden gaat uit de plassenraad. Heb ik het goed begrepen dat er dan minder volksvertegenwoordigers en meer bestuurders in de plassenraad zitten? Wat gebeurt er als de twee opdrachten van het plassen- en natuurschap op gespannen voet staan? De opdrachten zijn het ontwikkelen van recreatie en het behoud van natuurwaarden. Wat is de procedure? Wanneer gaan de twee vertegenwoordigers langs hun gemeenten of langs PS? Er komt een groot plan voor de ontwikkeling van de oostelijke Vechtplassen. Hebben de Staten en de gemeenteraadsleden voldoende stuurkracht in deze plannen binnen de nieuwe vorm?

Wat betekenen de voorliggende stukken voor het afhandelen van klachten van bijvoorbeeld omwonenden over geluidsoverlast of de aantasting van de rust en de natuur? Wie behandelt die klachten en worden die klachten beter behandeld dan hiervoor doordat het Plassenschap meer verantwoordelijkheid heeft gekregen? Wie is de eindverantwoordelijke?

De VOORZITTER: Dan zijn wij door de eerste termijn van de Staten en is het woord aan de gedeputeerde.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik complimenteer een aantal fracties omdat zij in een droog en technisch stuk een aanleiding vinden om algemene vraagstukken over recreatie aan de orde te stellen.

Als eerste dank aan de woorden van de VVD-fractie over de effecten van de wijzigingen dat de aansturing van het plassen- en natuurschap eenvoudiger en transparanter wordt. Er komt een iets andere vertegenwoordiging en een aantal verordeningen wordt vereenvoudigd. Betekent dit dat er minder volksvertegenwoordigers en minder bestuurders komen? Ja, daar kan het op uitdraaien. De conclusie van de SP valt te onderschrijven. Er komen namelijk twee vertegenwoordigers per orgaan. Dit is nog niet rond, want gemeenten hebben hier nog besluitvorming over. Daarin zien sommigen liever drie vertegenwoordigers per orgaan. Dat maakt voor de stemverhouding niet uit, maar wel voor de vertegenwoordiging in het gremium. Daarmee loopt u het risico dat de plassenvergaderingen groot en zwaar bemand worden, terwijl je tot de uitvoering van plannen wilt komen. Het komt erop neer dat er een wethouder in het DB zit en dat er een collega-wethouder in het AB komt. Die afweging valt nog te maken. Voor ons maakt dat echter geen verschil, want de gedeputeerde zit in het DB en daar komt een Statenlid bij. Dat is gericht op een grotere besluitvaardigheid in het proces. Dat neemt de verplichting niet weg om de gemeenteraden en de Staten beter aangesloten te houden. Dat is een pluspunt, want door niet iedereen in de plassenraad te zetten voelt men meer urgentie om te zorgen dat je het gesprek voert in de gemeenteraad en de commissie. Daarmee houd je een bredere volksvertegenwoordiging geïnteresseerd. Dat is nodig op dit onderwerp, want in het gebied Loosdrechtse Plassen is veel gaande aan activiteiten en ondernemerschap. Vorige week is er een convenant getekend met een grote inzet op baggeren, natuurbeheer en meer recreatiemogelijkheden. In de bijeenkomst van 15 januari zal ik u daarover nader bijpraten.

Dan de geluidsoverlast en de rust in de natuur. De handhaving blijft zoals deze georganiseerd is. Een deel van deze handhaving is groene handhaving. Deze valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie door de Wet natuurbescherming, uitgevoerd door de RUD. Er zijn ook onderdelen van de handhaving die gedaan worden door de boa's van de gemeenten. Dit stuk is erop gericht om omissies en doublures op te lossen en daarmee de handhaving slagvaardiger en effectiever te maken.

De VOORZITTER: Wij gaan over tot het tweede termijn.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ziet de gedeputeerde het verschil hoe aan de ene kant van de stad Utrecht en aan de andere kant van de stad Utrecht met recreatievoorzieningen door de provincie wordt omgegaan?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp waar mevrouw Noordenbos op doelt. Ik zie een heel actief recreatieschap Stichtse Groenlanden rondom de stad Utrecht. Ik zie het Vinkeveense Plassenschap dat daarop aangesloten is en het Loosdrechtse Plassenschap dat wordt vernieuwd en gemoderniseerd en aan de oostkant van de provincie is een recreatieschap weggefallen. Ik zie echter niet dat er niks meer gebeurt aan de oostkant van de provincie, want daar ontstaat het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Daarnaast neemt een aantal gemeenten hun verantwoordelijkheid, zoals de gemeenten Rhenen en Veenendaal die samen Kwintelooyen gaan exploiteren. Aan de oostkant van de provincie gaat er een solidaire samenwerkingsvorm weggefallen, maar wij staan nog maar aan het begin van deze ontwikkelingen. Alle mogelijkheden staan nog open om op andere manieren de handen ineen te slaan. Kortom, er is wat meer differentiatie, maar daarmee wordt de recreatieopgave en de inzet aan de oostkant van de provincie niet minder. Ik ben optimistisch over de opties van de toekomst.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij een mooie conclusie.

Interpellatieverzoek realisatie van ecoducten in het kader van het project Hart van de Heuvelrug, ingediend door de PVV.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik laat wat foto's zien om mijn verhaal te verduidelijken. Laten wij beginnen met de ecoducten rond de luchtmachtbasis Soesterberg. Van de zomer zijn wij de ecoducten opgegaan, gewaarschuwd door een aantal bezorgde omwonenden en iemand uit de gemeenteraad van Soest die zo oplettend was om een aantal dingen vast te stellen. Er zijn drie ecoducten en wij gaan ze alle drie langs.

Als eerste het Hart van de Heuvelrug in zijn geheel, omdat er in deze Staten met geen woord gerept is over het rapport van de rekenkamer van Soest. De rekenkamer schreef dat er geen enkel zicht was op de financiële risico's. Men had geen idee dat het uit de bocht kon vliegen, zoals is gebeurd. De groene ideologie verblindde elke vorm van realisme. Dat hebben wij in de afgelopen jaren vaker betoogd. De eerste vraag aan de gedeputeerde is: bent u bereid om het rapport van rekenkamer van de gemeente Soest hier te behandelen, na behandeling in de commissie?

Dan de ecoducten. Het meest zuidwestelijk gelegen ecoduct is het ecoduct Beukbergen. De pijl op het plaatje geeft aan hoe dieren moeten migreren, met als gidsoort: de boommarter. Dit is het terrein waarop dat ecoduct uitkomt. Links hiervan ligt de N238, ten zuiden de N237 en ten noorden en ten oosten staat een hek. Op het hek hangt een bord waarop staat: "Verboden toegang, gevaarlijk, bewaking met honden". Ik weet niet of reeën dat herkennen. Achter het hek ligt het industrieterrein van defensie. Als een boommarter over dat hek klimt, dan komt hij op een terrein dat zwaar bewaakt wordt, want binnenkort komen daar de goudstaven van de Nederlandse Staat te liggen. De bomerij sluit niet aan, dus een boommarter zal hier waarschijnlijk omkeren en weer teruggaan.

Niet getreurd, want in het uiterste zuidwestelijke puntje is er een opening in het hek. Waarschijnlijk moeten de dieren daar doorheen, anders weet ik niet waarom het hek openstaat. Dan komen ze bij de garage van iemand en het defensie terrein. Als je verder naar het oosten draait zie je een paadje waarlangs de dieren wellicht verder kunnen. Dan komen ze echter uit in een gebied waar binnenkort percelen verkocht worden om een woonwijk te ontwikkelen. Kortom, het terrein waar het ecoduct op uit-

komt is nagenoeg hermetisch afgesloten. De pijl die de richting van de migratie aangaf gaat dwars over het defensieterrein. Hoe kunnen de dieren daarover migreren?

Dan het ecoduct Op Hees. Dit ecoduct is geopend in 2014. Daar stond vier jaar lang een hek totdat wij daarover deze zomer vragen stelden. Opeens is het hek weg. Na vier jaar is men tot de conclusie gekomen dat het toezicht versterkt is. Ik weet niet waarom, want ik heb daar twee keer urenlang gelopen en heb niemand gezien. Welk toezicht is versterkt?

Dan kom ik tot de kern, het ecoduct Boele Staal. Bij Boele Staal stond dat de werkzaamheden klaar waren, maar dat is niet het geval. Dat ecoduct heeft € 20.000.000 gekost. GS zegt: "Dat corridor functioneerde al prima, want ik heb daar rapportcijfers over van het CSO Adviesbureau Bunnik. De oostelijke en westelijke corridor werken prima, want de volgende diersoorten maken gebruik van de oostelijke corridor: de muis, de marter, de hagedis, een ree en een kikker." Dat zijn allemaal dieren die niet te traceren waren. Dit komt uit een rapport van 2013 en het ecoduct ging open in 2016. Waarom hebben wij dat ecoduct dan gebouwd? Hadden wij die € 20.000.000 niet kunnen besparen?

Toen ik deze zomer op pad was, werd het hek voor mij gesloten. De projectleider rende voor mij uit met een groot hangslot. Het hek was op slot en de journalisten en ik mochten het ecoduct niet betreden, want zo zijn onze manieren.

Ik laat de wandelpaden voor wat zij zijn, want daar is geen tijd voor. Dat bespreken we dan een andere keer.

Het ecoduct Boele Staal is geopend in 2016 met een hoop gejuich. Daar staat echter een hek met prikkeldraad. Ik heb het dossier erop nageslagen. In 2004 stond het op de agenda van de provincie, in 2014 is de bouw gestart en in 2011 is de opdracht verstrekt, de beslissing genomen om te komen tot het bouwen van dat ecoduct en vier jaar later, in 2015, bellen wij met defensie of dit hek omlaag kan. Dat doen wij pas als het geld al bijna weg is. Het is alsof je een webwinkel begint zonder internetaansluiting. Hoe kan dat allemaal gebeuren?

De kleine dieren die bij de oostelijke corridor het ecoduct van € 20.000.000 gepasseerd zijn en honderden meters hekken hebben afgezocht moeten door dit PVC pijpje van de Gamma om aan de andere kant van het hek te komen.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Met zoveel prachtige foto's heb ik een voorstel, namelijk dat wij voor de Statencommissie een werkbezoek organiseren om te kijken hoe wij omgaan met de verschillende maatregelen. Ik moet kijken hoe en wanneer wij dat gaan organiseren en zal u in de stand van zaken meenemen. Op dit moment zal ik ingaan op de vragen. Dat werkbezoek staat echter, want dat is vaak inspirerend en verrijkend.

De eerste vraag van de PVV gaat over het rapport van de rekenkamer van Soest. De PVV geeft aan dat het een kritisch rapport is en dat klopt gedeeltelijk. Het is kritisch over de periode 2002-2004 tot 2011. Er is terecht gezegd dat er weinig op risico's gelet wordt. Er zijn veel partijen betrokken; dat bergt risico's in zich. Op die risico's is onvoldoende gestuurd, dat heeft de rekenkamer terecht geconstateerd. Daarnaast constateert de rekenkamer dat er vanaf 2011, en zeker vanaf 2015 toen de samenwerkingsovereenkomst is herzien, er wel op risico's wordt gestuurd. Dat gebeurt door middel van een jaarlijkse risicoanalyse, zowel inhoudelijk als financieel. Deze delen wij. Toen is de mastergrex ontstaan. Die is geheim en elk begin van het jaar wordt deze opnieuw opgesteld met een adviescommissie van plan-economen. Dat wordt gedeeld en besproken met de Staten en de gemeenteraden. Wij hebben erin voorzien dat wij de voorlichting steeds beter maken, zodat het goede gesprek gevoerd kan worden. Daarnaast krijgt u een tussenrapportage. Die tussenrapportage heb ik onlangs naar de Staten gestuurd. Deze staat voor januari geagendeerd voor de commissie RGW. Dit tussenrapport is niet geheim, omdat het gaat over inhoudelijke sturingsinformatie. Ik ben blij dat ik toen voor de eerste keer heb kunnen zeggen: "Dit sturen wij openbaar toe aan RGW." Dat maakt de discussie beter. Dat zijn mijn antwoorden, nader ingaand op de kritiek die het rapport gaf, de verbeterslag, de informatievoorziening en de manier waarop wij uw Staten op dit moment meenemen daarin.

Terecht constateert de Rekenkamer: "Met het programma Hart van de Heuvelrug is de kwaliteit van het groen op de Heuvelrug versterkt en is er nieuwe ruimte gecreëerd voor woningbouw en bedrijvigheid in de gemeenten." In het begin was men bang dat het rood ging overheersen. De groene projecten

zijn afgerond en een groot deel van de rode projecten ,die het groen moeten financieren, moet nog vorm krijgen.

Dan de vraag over het ecoduct Beukbergen: hoe komen de dieren van het terrein Beukbergen richting het ecoduct Op Hees en hoe komen zij weer terug? In het eerste plaatje van de PVV is te zien dat twee ecologische corridors een plek hebben gekregen om te zorgen dat de natuurverbinding ontstaat, zodat de dieren heen en weer kunnen. Op dit moment is er nog een aantal barrières in die corridor, zoals: het Ericaterrein. Het Ericaterrein is een recreatieterrein. Het is een sleutelgebied waarin het mogelijk moet zijn voor de dieren om te verblijven. Als alle terreinen verworven zijn, kunnen wij de opstallen verwerven en het Ericaterrein als natuurgebied inrichten. Een andere barrière is het Camp New Amsterdam. Dat wordt de komende jaren heringericht. Dan worden de hekwerken passeerbaar gemaakt zodat de toegang voor de dieren naar de voormalige vliegbasis functioneel wordt. Wij gaan ervan uit dat in 2019 gestart kan worden met de uitvoering van Camp New Amsterdam.

Dan de vragen over het versterkte toezicht. Dat toezicht is versterkt door Het Utrechts Landschap en de gemeente Soest. Als de overdracht heeft plaatsgevonden zal Het Utrechts Landschap dat helemaal op zich nemen. Dat heeft ertoe geleid dat de hekwerken voor een deel verwijderd zijn.

Dan heb ik vragen over de informatievoorziening, maar daarover heb ik al veel gezegd. De PVV heeft nog de vraag gesteld waarom pas in 2015 contact is opgenomen met defensie over het hekwerk bij het ecoduct Boele Staal. Defensie is altijd een partij geweest in het hele traject Hart van de Heuvelrug. Defensie is geen ondertekenaar van de laatste samenwerkingsovereenkomst, maar heeft daar de erkenning aan gegeven. Dat betekent dat wij al connecties hadden met defensie. Gezien de staat van het ecoduct Boele Staal op dat moment, was het in 2015 zinvol om met defensie aan het werk te gaan. Wij zijn momenteel met het ministerie van Defensie aan het kijken hoe wij de hekken benaderbaar kunnen maken. Dat kan door het ophogen van de grond of door het verlagen van de hekken. Dan wordt het voor reeën toegankelijk gemaakt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dat was een hoop tekst zonder antwoorden. Wij hebben schriftelijk gevraagd wanneer er voor het eerst contact is geweest met Defensie. Dat gaat over het hek ten noorden van het ecoduct Boele Staal. Daarop hebben wij het simpele doch harde antwoord op gekregen: medio 2015. Dat is geen gelopen race geweest, want Defensie heeft zich daar heel twijfelachtig over uitgelaten via de gemeenteraad van Soest of het dat wel wil doen. Het wil namelijk geen mensen op de Vlasakkers, want tegenwoordig zijn de militairen niet meer zo populair bij de samenstelling van de Nederlandse bevolking als vroeger. Het is voor de PVV-fractie onbestaanbaar dat het eerste contact pas in 2015 gelegd is.

De gedeputeerde deed het voorkomen alsof de plaatjes die ik liet zijn mijn plaatjes waren, maar dit zijn plaatjes van het project Hart van de Heuvelrug. De pijlen over het defensieterrain heb ik niet getekend, maar zij bij de Hart van de Heuvelrug bedacht.

Het is goed dat wij in de commissie het rapport van de rekenkamer van Soest bespreken.

Een andere belangrijke vraag is hoe de informatievoorziening is geregeld. Wanneer heeft u tegen Provinciale Staten gezegd: "Wij hebben zoveel hekken staan. Deze gaan wel weg en deze gaan niet weg. Over het hek bij de N214 is nog steeds discussie met Defensie."? Hoe heeft PS kunnen beoordelen of de hekken van 1.60 meter of 1.80 meter passeerbaar zijn voor reeën. Ik heb een reeën specialist gesproken en die zegt dat het vanaf 1.20 meter moeilijk wordt. Dan gaan zij er een half jaar niet overheen, omdat zij dan jongen hebben. Tot hekken van 1.80 meter gaan de reeën er steeds minder overheen. Los daarvan is het de vraag of wij de ecoducten voor reeën moeten bouwen, want er zijn er veel te veel in de provincie. Wij schieten ze per honderden af per jaar, maar dat is een ander thema. Ik heb nog geen antwoord gehad op de vraag hoe de informatievoorziening is verlopen. Ik trek de conclusie dat wij dat niet in detail hebben gekregen, waardoor er beslissingen zijn genomen door PS op basis van onvolledige informatie.

Dan het ecoduct Beukbergen. Als daar straks onze goudvoorraad ligt, dan zullen de hekken waarschijnlijk niet meer lager worden.

Wellicht moet ik de gedeputeerde een compliment maken, want toen wij in de zomer vragen stelden is er wat gebeurd. Aan de zuidkant van Boele Staal is wel degelijk wat gebeurd en het hek bij Op Hees is na vier jaar verdwenen. Waarschijnlijk hebben wij mensen wakker gemaakt.

Ik heb gevraagd hoe het toezicht versterkt is, maar dat is van de ene partij naar de andere gegaan. Dat is geen antwoord op de vraag 'hoe'. Ik heb daar twee keer gelopen en heb daar geen mens gezien. Er is geen toezicht en als je over een hek van een meter stapt, kun je het ecoduct oplopen.

Al deze feiten wil onze fractie in PS serieus nemen. Ik heb dit zowel schriftelijk als mondeling gevraagd. Kunnen wij dan niet tot de conclusie komen dat dit niet goed is gegaan? Ik kan in de derde termijn een motie indienen, maar het is niet goed gegaan. Er is in 2015 voor het eerst contact opgenomen met Defensie over het hek, terwijl er al € 20.000.000 was uitgegeven. In de echte wereld buiten dit huis zou iemand die daarvoor verantwoordelijk is allang naar huis zijn gestuurd. Het is primair de verantwoordelijkheid van de vorige gedeputeerde. Het is een vorm van oude politiek om de nieuwe gedeputeerde daarvoor verantwoordelijk te houden. Aan de andere kant is dit beleid door veel andere partijen geschraagd, maar hier is het verschrikkelijk mis gegaan. Dat beleid moeten wij afkeuren en daarvoor zullen wij een motie indienen.

Motie van afkeuring M91 (PVV): bouw Boele Staal ecoduct

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2017;

gehoord de beraadslagingen bij het interpellatiedebat terzake de ecoducten in het project Hart van de Heuvelrug;

constaterende:

- dat de provincie in 2011 de opdracht heeft verstrekt om het Boele Staal ecoduct te laten bouwen waarmee ca. € 20 miljoen gemoeid was;
- dat de provincie pas in 2015 contact zocht met Defensie als eigenaar van het perceel waarop het ecoduct uitkomt, teneinde te verzoeken om het prikkeldraad op de bestaande hekken te verwijderen;
- dat zelfs hekken zonder prikkeldraad een significant obstakel vormen voor (grote) dieren, waarmee het doel, migratie van dieren, ernstig wordt gehinderd;
- dat GS PS niet heeft geïnformeerd over alle obstakels op de terreinen rond de voormalige luchtmachtbasis noch van de impact op het doel;

concluderende:

- dat Provinciale Staten onvoldoende zijn geïnformeerd.
- dat er geen overzicht en grip op het proces is geweest.

spreken hun afkeuring uit over het handelen van GS.

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Als de PVV zich zorgen gaat maken over de effectiviteit van ecoducten, dan is het hek van de dam en wordt het tijd om wakker te worden. Vanaf deze plek dank ik de PVV om dit op deze manier te agenderen. Velen van ons zijn daar nog nooit wezen kijken en toch hebben wij daaraan € 20.000.000 uitgegeven. Bij mij groeit de behoefte om te willen leren van deze casus. Hoe kunnen wij dat vormgeven?

Ik heb twee vragen aan de gedeputeerde. Als eerste sprak zij over een jaarlijkse risicoanalyse die wordt uitgevoerd sinds 2015. Ging dat over het totale gebied of alleen over het ecoduct?

Dan de tweede vraag. Ik heb mij kort laten bijpraten door een bioloog. Het gaat vooral over de boomkruipers die in dat gebied oversteken en die reizen door boomkruipers. Zij laten zich niet tegenhouden door een hek, dus dat is het goede nieuws. Echter, op het ecoduct zijn geen boomkruipers. Hoe reizen

zij dan verder? Er zijn vooral planeconomen bezig met de risicoanalyse. Is het niet verstandig om daar ecologen en biologen bij te betrekken? Het is niet alleen een vraagstuk over de ruimtelijke ordening, maar vooral een ecologisch vraagstuk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Prima betoog, maar zijn wij daar niet laat mee? Het is handiger dat wij dat soort dingen van tevoren laten bestuderen voordat wij geld uitgeven. Wij moeten eerst kijken wat wij willen en of het haalbaar is om vervolgens € 20.000.000 aan een ecoduct uit te geven.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Natuurlijk is het altijd beter om vooraf lessen te leren, maar dat kan een argument zijn om in deze casus te blijven zitten, omdat het geld toch al is uitgegeven. Bovendien hebben wij meer plannen en kan het zijn dat wij over een aantal jaren nog meer ecoducten aanleggen. Ik zou voor de toekomst graag lessen leren uit deze casus.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Bij De Bilt is er een aantal passages onder een weg gemaakt in de vorm van een aantal buizen. Ik heb begrepen dat een van de bewoners een buis heeft dichtgegooid, omdat deze in zijn tuin uitkwam. Steunt u mijn oproep om voor de ecoducten die nog volgen eerst te kijken wat wij gaan bereiken en kunnen bereiken, voordat wij de portemonnee trekken?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat lijkt mij een goede suggestie. Daarom is het belangrijk dat wij van dit ecoduct leren, zodat wij bij volgende ecoducten niet opnieuw deze fouten maken.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks dankt de PVV hartelijk om dit onderwerp te agenderen. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde. Een tijd terug hebben wij in RGW stilgestaan bij het onderhoud van ecoducten en faunapassages. Kunnen deze zaken met het onderhoud meegenomen worden en de controle van de toegankelijkheid gemonitord worden?

De VOORZITTER: Daarmee zijn wij door de tweede termijn van de Staten. Het woord is aan de gedeputeerde.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Laat ik beginnen met nogmaals te constateren dat ik onlangs de tussenrapportage naar de commissie heb gezonden. Ik ga graag in januari met u in gesprek in RGW. Dan kunnen wij een rustig gesprek voeren.

Dan ga ik de vragen langs. De ChristenUnie vraagt over de jaarlijkse risicoanalyse. Daar zijn al ecologen bij betrokken, maar de risicoanalyse is vooral financieel en inhoudelijk van aard. Dat is waarop ik duidde.

Dan de vraag over de boommarters. De ecoducten zijn op veel diersoorten gericht. Ecoducten en corridors worden voor een lange tijd aangelegd en de bomen moeten de tijd krijgen om te groeien. Daar moeten wij meerjarig mee bezig zijn. Ik kom nog terug op het onderhoud en de controle daarop. Laten wij dat meenemen in de commissie.

Dan de vragen van de PVV over de contacten met Defensie in 2015. In mijn eerste termijn heb ik daarover gezegd dat het op dat moment paste om contact op te nemen met Defensie. Defensie is een van de ondertekenaars geweest van het programma Hart van de Heuvelrug in 2004. Daarin zijn de ecologische corridors vastgelegd. Dat bood voldoende basis om maatregelen te treffen door de betrokken partijen, zoals het passeerbaar maken van hekken en andere obstakels. Een ecoduct kent een honderdjarige termijn en in 2015 was het nodig om met Defensie daarover in gesprek te gaan. Inmiddels lopen de plannen om dat op de juiste manier aan te pakken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De eerste vraag die ik schriftelijk stelde was: "Wanneer heeft het eerste contact plaatsgevonden met Defensie over het hekwerk met prikkeldraad ten noorden van Boele Staal?" Het antwoord was: "Sinds 2015." Toen was het ecoduct al bijna klaar.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat klopt en dat is exact in lijn met wat ik zojuist zei. Defensie is met het hele project Hart van de Heuvelrug vanaf 2004 betrokken geweest en een van de ondertekenaars. De twee corridors zijn twee belangrijke plekken waar de dieren kunnen migreren door het Hart van de Heuvelrug. Ik heb aangegeven welke stappen wij daar nog te zetten hebben. Daarvoor zijn wij in 2015 in gesprek gegaan met Defensie over de hekwerken.

Daarmee kom ik op het volgende thema, want het is inderdaad niet de bedoeling dat er mensen op De Vlasakkers komen. Vandaar dat er eerst een aantal stappen gezet moeten worden, voordat de hekwerken weg kunnen. Daarvoor zijn er in de gemeente Soest al de nodige stappen gezet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij zitten in een andere wereld met ons vragen antwoordspel. "Wanneer is er voor het eerst met defensie contact geweest over een hek met prikkeldraad van 1.90 meter ten noorden van Boele Staal?" Antwoord: "Sinds 2015."

Dan mijn volgende vraag. U heeft een adviesrapport uit 2013 van VSO Adviesbureau Bunnik geciteerd waarin staat dat de corridor heel goed werkt. Toen was er nog geen ecoduct. Waarom hebben wij dan dat ecoduct gebouwd?

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij geef dat verslag aan dat de corridors vooral voor kleinere dieren geschikt is. Het geeft aan welke dieren door de beide corridors gaan. Wij zijn bezig om dit gebied voor reeën passeerbaar te maken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een hele rij dieren geciteerd die gebruik maken van de oostelijke corridor. Nu ligt er een ecoduct, maar staat er een hek van 1.90 met prikkeldraad waar de reeën niet overheen kunnen. Wij moeten bij Defensie op de knieën om dat hek te verlagen. Er zal wel weer een antwoord komen dat geen antwoord is op mijn vraag, dus ik houd ermee op.

Mevrouw MAASDAM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij heb ik voldoende beantwoord hoe wij hiermee omgaan met Defensie. Het is niet de bedoeling dat er mensen op De Vlasakkers komen. Vandaar dat het nodig was om het nodige te doen aan wandel- en fietspaden. Daarop is actie ondernomen door de gemeente Soest. Ik geef de heer Dercksen graag 'credits', maar het plaatje komt van Hart van de Heuvelrug waar de corridors en alle andere projecten mooi op aangegeven staan. Over het rapport van de rekenkamer heb ik niet aangegeven dat wij die in de commissie gaan bespreken. Ik heb aangegeven dat ik een paar weken geleden een tussenrapportage naar de commissie heb gestuurd. Die gaan wij in januari bespreken.

Dan de informatievoorziening. Daarbij gaat het specifiek over de vraag die wij al beantwoord hebben bij de schriftelijke vragen. Zoals ik al aangaf is in 2004 in het kader van het Hart van de Heuvelrug een raamovereenkomst gesloten met 17 betrokken partijen, waaronder de provincie Utrecht en Defensie. Daarin zijn de realisering van rode en groene projecten binnen het project Hart van de Heuvelrug opgenomen, om daarmee de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. In de overeenkomst is opgenomen dat er prioriteit wordt gegeven aan de ontwikkeling van een robuuste groene hoofdstructuur, door middel van ontsnippering en door middel van de realisatie van groene corridors. In de besluitvorming rondom de ecoducten Beukbergen en Boele Staal is de aanwezigheid van rasters rond de militaire terreinen op dat moment niet als risico opgenomen gezien de eerdere afspraken over de raamovereenkomst uit 2004. Inmiddels wordt er in de tussenrapportage nader ingegaan op de stappen die nog te zetten zijn voor de toegankelijkheid van de verschillende terreinen en de hekken. Ik stel voor dat wij in de commissie RGW van januari hierover het gesprek voeren.

De VOORZITTER: Hiermee sluiten wij de discussie over dit onderwerp in deze plenaire ronde.

Motie(s) vreemd aan de orde van de dag.

Motie M92 vreemd aan de orde van de dag kwaliteit Regiotaxi Utrecht, ingediend door de PvdA.

De VOORZITTER: Er is een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend door de PvdA betreffende de kwaliteit van de Regiotaxi Utrecht.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! U zult misschien denken dat wij de vorige keer al over de regiotaxi gesproken hebben en vandaag sta ik hier weer. Eerlijk gezegd had ik hier liever niet gestaan. Het contract met de vervoerder DVG is inmiddels beëindigd, de aanbestedingsvoorwaarden worden realistisch opgesteld en per april gaan wij het opnieuw proberen. Eind goed, al goed. Behalve dat het tot die tijd ook goed geregeld moet zijn. De reiziger moet niet de dupe worden van deze overgang. De gedeputeerde heeft overbruggingsmaatregelen beloofd die ervoor moeten zorgen dat de dienstverlening structureel op orde is. Helaas krijgen wij veel klachten van reizigers die zeggen dat de problemen alleen maar groter zijn geworden. Een oorzaak blijkt snel gevonden en wordt door chauffeurs bevestigd, want veel chauffeurs werken onder een tijdelijk contract dat gezien de onzekere situatie niet verlengd wordt. Zelfs chauffeurs met een vast contract zijn niet zeker dat de nieuwe vervoerder hen een baan aanbiedt. Het gevolg is dat er minder chauffeurs zijn en langere wachttijden.

De PvdA vindt dat de provincie en de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht hun verantwoordelijkheid moeten nemen en zorg moeten dragen voor een goede dienstverlening en goed werkgeverschap. Deze chauffeurs zijn de helden die iedere keer hun best doen om de ritten zo goed mogelijk te verzorgen in moeilijke omstandigheden en met reizigers die vaak terecht boos en teleurgesteld zijn. Ondertussen is de vervoerder voornamelijk bezig boetes te betalen om een faillissement af te wenden in plaats van te investeren in zijn medewerkers.

'Winter is coming' had ik opgeschreven toen ik mij voorbereidde op deze statenvergadering, maar naar buiten kijkend kan ik vaststellen dat de winter is aangebroken. Wij zullen een motie indienen om zo spoedig mogelijk een einde te maken aan deze zorgelijke situatie en alle noodzakelijke stappen te ondernemen om met voldoende personeel en materieel de komende maanden de regiotaxi overeind te houden.

Motie M92 (PvdA): kwaliteit regiotaxi Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 december 2017;

constaterende dat:

- het contract voor perceel 1 (gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht) van de regiotaxi Utrecht met vervoerder De Vier Gewesten (DVG) vorige maand is opgezegd;
- dat DVG de dienstverlening zal blijven verzorgen tot de nieuwe aanbesteding in werking is getreden per april 2018;
- dat de gedeputeerde tijdens de Statenvergadering van 6 november jongstleden heeft bevestigd dat de taxichauffeurs conform de geldende cao zullen worden overgenomen door de nieuwe vervoerder, maar dat dit alleen geldt voor vaste contracten, terwijl er veel met tijdelijke contracten wordt gewerkt;
- wij van zowel cliënten als chauffeurs alarmerende berichten krijgen over personeelstekorten die ontstaan zijn doordat tijdelijke contracten niet kunnen worden verlengd¹;
- dat daarmee niet alleen veel onrust is ontstaan onder de chauffeurs, maar ook de dienstverlening nog verder is teruggelopen;
- dat ondanks de gewijzigde voorwaarden van de nieuwe aanbesteding wat betreft stiptheid en prijs/kwaliteit, wij begrijpen dat de boetes voor het niet voldoen aan de huidige strengere normen nog steeds van toepassing zijn;

overwegende dat:

- de dienstverlening van DVG al onder de maat was en alleen maar lijkt te zijn verslechterd sinds het contract is beëindigd;
- de provincie zorg dient te dragen voor een goede dienstverlening enerzijds en goed werkgeverschap anderzijds, ook als het gaat over diensten in opdracht van de provincie;

- de financiële positie van DVG voldoende sterk moet blijven tot einde contractdatum om het personeel te betalen en de dienstverlening en bedrijfsvoering op voldoende niveau te houden;

verzoeken GS:

alle noodzakelijke stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat er voldoende personeel en materiaal beschikbaar is tot april 2018 om een goede dienstverlening te garanderen.

En gaan over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1699368/regiotaxi-utrecht-en-maarssen-het-moet-allemaal-goedkoperen-goedkoper.html>

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan u verzekeren dat DVG, de provincie en de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht er alles aan gedaan hebben dat het contract op de juiste manier wordt beëindigd. Daarvoor hebben wij overbruggingsmaatregelen genomen vanuit het perspectief dat wij de reizigers centraal stellen. De onrust onder het personeel van de regiotaxi wordt mede veroorzaakt door de onzekerheid. Dat is te betreuren, maar die onzekerheid wordt pas weggenomen als wij na de aanbesteding een nieuwe vervoerder hebben. Door die nieuwe aanbesteding uit te schrijven is de cao Taxivervoer van kracht. Die regelt de overgang van het personeel bij de vervoerscontracten. Aan de ene kant zitten wij in een nieuwe aanbestedingsprocedure die allerlei rechten geeft aan het personeel en aan de andere kant heeft datzelfde personeel onzekerheden over wat er gaat gebeuren, zeker met de tijdelijke contracten. Daar hebben wij alle begrip voor.

Ik vraag mij wel af wat waar u toe oproept bijdraagt aan waar wij al met de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht en met DVG mee bezig zijn. Wij ondernemen alle noodzakelijke stappen om ervoor te zorgen dat er voldoende personeel en materieel beschikbaar is tot 8 april. Wij hebben DVG alle ruimte gegeven om middels de onderaannemer te zorgen dat voldoende chauffeurs beschikbaar zijn en dat de dienstverlening op pijl blijft. Dat hebben wij zelf gedaan vanuit twee onderdelen: de prioritaire ritten, zoals de ziekenhuisritten, de ritten naar een begrafenis of crematie, naar bruiloften en de WMO-gerelateerde ritten. Daarnaast hebben wij onze monitor daar strak op gezet. Dat kost fte, maar daar hebben wij de budgetten voor. Dat is de manier zoals wij daarmee omgaan.

Uw motie is niet overbodig, maar er worden op dit moment al veel maatregelen uitgevoerd. Wij hebben al extra ruimte aan DVG gegeven. Daar is het contract voor. Dat contract loopt overigens nog. Wij doen er alles aan om die aanbesteding zo snel mogelijk voort te zetten. De beste zekerheid die geboden kan worden is namelijk een nieuwe vervoerder. Daarmee wordt de effecten van de cao-rechten ingewilligd.

De VOORZITTER: Dan gaan wij door met het tweede termijn van de Staten.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat er onrust is ontstaan bij de chauffeurs, maar het is meer dan onrust. Er zijn minder chauffeurs dan er waren voor 1 november toen het contract werd beëindigd. Het is dus niet alleen onrust, maar minder mensen die hetzelfde aantal personen moeten vervoeren. Het gaat echt ergens over.

Vervolgens zegt de gedeputeerde dat er alle ruimte is, dat er prioritaire ritten zijn en dat er monitoring is. Echter, daarvan gaat geen taxi meer rijden dan de bedoeling is.

Tot slot zegt de gedeputeerde dat er geen financiële middelen beschikbaar zijn, om daarmee aan te geven dat de motie wellicht overbodig is. Ik heb de motie bewust breed opgeschreven om u de ruimte te bieden om de best passende maatregelen te nemen. De boetes gaan door, dus het bedrijf is bezig met het betalen van de boetes in plaats van het betalen van het personeel. Dat lijkt mij de verkeerde prioritering.

Het is evident dat deze vervoerder niet goed heeft ingeschreven op de aanbesteding. Daarom moet hij goed nadenken of hij de volgende keer opnieuw inschrijft. Dat is zijn probleem. Het gaat mij om het instandhouden van deze dienst. Het is niet fijn als je drie kwartier moet wachten op een regiotaxi of een regiotaxi die helemaal niet komt opdagen. Mijn vraag aan u is: wat gaat u concreet doen, behalve monitoren en meer ruimte bieden?

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik deel de zorgen van mevrouw d'Hondt. Daarom heb ik de vraag aan de gedeputeerde of zij nadrukkelijker wil ingaan op wat wij nog meer kunnen doen aan de onzekerheid van de mensen, behalve het wijzen naar de cao en het wachten op de nieuwe aanbesteding. Mijn volgende vraag is: wat zijn de risico's als de provincie haar hand uitsteekt om te zorgen dat wij concreet een dienstverlening kunnen garanderen die wij kwalitatief goed kunnen noemen? Daaronder versta ik de huidige situatie niet. Wat zijn de risico's als DVG failliet gaat, mede door boetes? Wat verstaat de gedeputeerde onder noodzakelijk stappen? Mochten die anders zijn dan onze interpretaties, dan is het de vraag of wij de motie wel of niet overbodig vinden.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! De gemeente Stichtse Vecht wordt zojuist genoemd, maar eigenlijk hebben wij Noord en Zuid. Het openbaar vervoer is in Stichtse Vecht Noord beperkt, daar is geen treinstation en alleen een busje voor acht personen. Daar zullen meer mensen afhankelijk zijn van de regiotaxi. Deze mensen bellen meestal Regiotaxi Veenweide, maar die is gekoppeld aan Utrecht. Over het algemeen zijn de mensen in Stichtse Vecht Noord heel tevreden. Soms moet je drie kwartier wachten, maar dat weet je en daarmee houd je rekening. Ik gebruik vaak de regiotaxi en met mij velen uit Noord Stichtse Vecht en wij zijn allemaal erg tevreden. Dit signaal wil ik graag afgeven dat er ook positieve verhalen zijn. Ik begrijp dat het ook anders kan gaan en daar moeten wij wat aan doen. Daar staat 50Plus achter.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De motie van de PvdA is heel terecht. De cao heeft alleen betrekking op de mensen met een vast contract, niet op de mensen met een flexcontract. Daarvoor pleiten wij dat er in de nieuwe aanbesteding een vergelijkbare maatregel komt als bij PostNL, namelijk dat er een vast percentage komt voor vast personeel rond de 80%. Het is heel vervelend wat er gebeurt, maar ik pleit er niet voor om meer geld in het huidige bedrijf te steken. Dat is een beloning voor slecht functioneren. Ik zou de dienstregelingen en het aantal chauffeurs van dit moment zo goed mogelijk in de hand houden. Ik zou zoveel mogelijk insteken op een fatsoenlijke nieuwe aanbesteding.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Poppe wil niet meer geld in het bedrijf steken, omdat het een beloning is voor slecht presteren. Bent u het wel met mij eens dat als wij doorgaan met het boetebeleid de chauffeurs daar niks mee opschieten, laat staan de klanten van het bedrijf? Het contract is immers al beëindigd.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Dan heb je bijna een patstelling en kun je beter een ander bedrijf erbij inschakelen in plaats van het bedrijf geen boetes geven.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Om op de laatste discussie in te haken: het gaat opnieuw over de bedoeling die wij centraal moeten zetten. Het gaat om de klant en de kwaliteit die wij willen hooghouden. Of een bedrijf failliet gaat of niet maakt daarbij niet uit. De regiotaxi is een belangrijk sluitstuk in ons OV-netwerk. Vanmiddag was er een boekingsstop, mensen moesten met dit weer dus blijven wachten op de regiotaxi. Wij hebben grote zorgen over het functioneren van de regiotaxi in een groot deel van onze provincie. Onze vraag aan de gedeputeerde is: wat is er financieel nodig om de regiotaxi draaiend te houden?

De vervolgvraag is al een paar keer aan de orde geweest, maar kennelijk zijn de aanbestedingen die de provincie uitschrijft zo ontzettend krap dat een gezonde bedrijfsvoering niet mogelijk is. Jaarlijks gaat hier een taxivervoerder failliet. Dan klopt er iets niet aan onze aanbesteding. Op dat punt moeten wij kritisch naar onszelf kijken en laten wij onszelf niet teveel in gijzeling nemen door allerlei markt- en liberale mantra's, maar fatsoenlijk provinciaal bestuur.

Tot slot hebben wij nog een droom. Eigenlijk zouden wij alle OV-concessies moeten bundelen, zowel de tram, bus als regiotaxi. In 2023 zullen een aantal concessies aflopen. De vraag is in hoeverre wij in staat zijn om ons OV-pakket als een totaalpakket aan te bieden bij een aanbesteding.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Laat ik ermee beginnen dat het liberale mantra en goed provinciaal bestuur wat mij betreft hand in hand gaan. U geeft terecht aan dat er verschillende vervoerssystemen lopen: openbaar vervoer en de regiotaxi. Daarnaast hebben wij het doelgroepenvervoer waarover wij met de gemeenten in overleg zijn of het efficiënter kan, want het doelgroepenvervoer rijdt alleen in de ochtend en aan het einde van de middag. De vraag die onderdeel van ons nieuwe mobiliteitsprogramma is of het nog wel van deze tijd is om een OV-concessie op de markt te zetten of gaan wij meer een vervoersvraag uitzetten? Wij zien dat het regeerakkoord qua regelgeving daaraan meer flexibiliteit zal toekennen in de toekomst. Dat zijn vragen die aan de orde komen, samen met de 'first en last mile', de maatconcepten en de BrengFlex-concepten. Dat zijn onderdelen waarover wij de komende periode goed moeten nadenken met elkaar, de omgeving en de consumentenorganisatie ROCOV om voor de nieuwe concessie antwoorden voor deze vraagstukken te hebben.

Er is een aantal vragen gesteld, met name over een eventueel faillissement van DVG. Het is bij mij niet bekend dat er boetes geïncasseerd worden. Daarover hebben wij duidelijke afspraken gemaakt in de overeenkomst. Op basis van de aanvullende overeenkomst die wij gesloten hebben zouden boetes pas in de eindafrekening meegenomen worden in het grotere geheel. Naar mijn weten worden deze op dit moment niet geïncasseerd. DVG rijdt ook in grote steden, maar zij rijden met onderaannemers. Het kan zijn dat er problemen bestaan door de afspraken die de onderaannemers met DVG zelf gemaakt hebben. Daarbij zijn wij niet betrokken.

Op dit moment zien wij dat de verkeersdrukte en de weersomstandigheden van de afgelopen periode en grote rol spelen in het vervoer van de reizigers. Dat er op dit moment minder mensen bij DVG rijden is mij niet bekend, want DVG mag nieuwe onderaannemers inzetten. Zij zijn daarnaar aan het kijken op dit moment. Ik zal dit punt meenemen in de gesprekken met DVG.

Dan de vraag welke noodzakelijke maatregelen nodig zijn. Samen met DVG kijken wij tegen welke problemen hij aanloopt. Voor ons is het de grootste urgentie om zo snel mogelijk naar de nieuwe aanbesteding te gaan. De provincie heeft hier wel terdege ervaring mee, maar deze kavel in dit perceel is een ingewikkelde kavel. Daarvoor hebben wij onze aanbestedingsvoorwaarden aangepast. De kwaliteit-prijs hebben wij in de verhouding omgedraaid en wij hebben aanvullende voorwaarden gesteld, omdat wij zien dat deze kavel een behoorlijke uitdaging biedt voor de regiotaxi wat betreft het verkeer. Wij delen met elkaar dat wij de reizigers centraal stellen. Ik zal uw signalen over het personeel overbrengen bij DVG en het gesprek met hem aangaan. De afspraken die wij gemaakt hebben bieden de ruimte om met onderaannemers te werken.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb nog twee vragen aan de gedeputeerde. Zij zegt dat er nog een andere onderaannemer gezocht wordt voor de periode tot en met april. Kunt u toezeggen dat de provincie garant kan staan voor extra financiering als dit nodig is om een onderaannemer aan te trekken? Ten tweede zegt zij dat de aanbestedingsvoorwaarden voor deze kavel te streng. Daarom kan ik mij iets voorstellen bij de opmerking van mevrouw Hoek dat het in Stichtse Vecht Noord wel goed gaat. Dat komt doordat de verkeersdrukte in Utrecht van een andere orde is dan in de rest van de provincie. Ik heb echter wel begrepen dat de aanbestedingsvoorwaarden aangepast worden vanaf april, maar de huidige aanbestedingsvoorwaarden gelden tot aan april. Wij hebben al toegegeven dat het niet op deze manier kan, maar het moet wel zo. Kunnen wij dan afspreken dat de toekomstige aanbestedingsvoorwaarden vanaf dit moment gaan gelden?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is niet uitgesloten dat het niet kan. Waar wij met DVG tegenaan zijn gelopen, is dat DVG met onderaannemers werkt. Wij hebben weinig invloed op het aansturen van deze onderaannemers, omdat DVG onze gesprekspartner is. Dat is heel vervelend voor de onderaannemers en des te meer vervelend voor de reiziger.

Om in de komende periode dezelfde voorwaarden te laten gelden kan technisch niet, want dan kunnen oude inschrijvers daar aanspraak op maken. Wij hebben wel extra zekerheden ingebouwd, zoals het omdraaien van de prijs-kwaliteit verhouding van 600 versus 400 naar 400 versus 600. Daarnaast hebben wij extra checks ingebouwd om zeker te zijn van de betrouwbaarheid van de partij om de kavel te draaien. Dat zal middels interviews gaan plaatsvinden. Ik zet liever in op het zo snel mogelijk overgaan tot de nieuwe aanbesteding. Ik zeg toe dat ik laat checken bij DVG of er problemen zitten bij de onderaannemer, maar ga niet toezeggen dat wij daarvoor extra financiën inzetten. Wij zetten al extra fte's in om hem te ondersteunen bij allerlei zaken. In de aanvullende overeenkomsten bieden wij hem allerlei ruimte. Wij incasseren geen boetes, maar u geeft het signaal dat het wel gebeurt. Dat zal ik nagaan, want dat kan niet op basis van de contracten. Anders kom ik bij u terug. Ik zal uw signalen meenemen in de gesprekken met DVG.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb signalen gekregen dat er wel boetes worden uitgeschreven, ook bij de onderaannemers. Ik zal u die informatie toesturen. Het maakt de klanten en chauffeurs niet uit wie de boetes krijgen, DVG of de onderaannemers, het gaat erom dat er boetes doorlopen waardoor de salarisuitbetaling van de chauffeurs in de problemen komt.

Dan een andere opmerking over de aanbesteding. U zegt: "Laten wij daar zo snel mogelijk mee beginnen." Het is december en volgens mij kunnen wij niet eerder beginnen dan april. Als u zegt dat u dit kunt versneller en eerder van start kunt gaan, dan zou u mij daar gelukkig mee maken.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De publicatie van de aanbesteding heeft plaatsgevonden op 24 november. Daar maken wij al vaart mee, omdat wij in gezamenlijkheid alle zorgen delen. Daarom hebben wij voortijdig de overeenkomst betrokken.

Dan de boetes. U noemt de boetes tussen DVG en de onderaannemers. Ik heb het over de afspraken die de provincie met DVG heeft gemaakt, want wij hebben geen afspraken over de relatie van DVG met de onderaannemers. Onze relatie heeft betrekking op DVG versus de provincie en de gemeenten Stichtse Vecht en Utrecht. Wij hebben contracten afgesloten met DVG en DVG werkt met onderaannemers. Dat is ons niet goed bevallen. Het kan zijn dat DVG boetes oplegt aan de onderaannemer, dat zal ik nagaan en daar kom ik schriftelijk op terug. Wij staan daar enigszins buiten, maar ik kan de zorg overbrengen. Wij hebben namelijk maar een belang en dat is dat de reiziger goed bediend wordt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! 'Zorgen overbrengen' klinkt heel sympathiek, maar wij zijn de opdrachtgevende partij. Daarin moet u strenger optreden dan alleen het doorgeven van zorgen.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! 'Zorgen doorgeven' betekent het aangaan van het gesprek. Ik kan u garanderen dat wij er bovenop zitten. Voor de reiziger maakt het niet uit wie de contracten met wie gesloten heeft, de reiziger wil een goede dienstverlening op straat. Die zorg deel ik met u en wij zullen alles uit de kast halen om daarvoor zoveel als in onze macht ligt te doen. Dat gaat niet alleen over het doorgeven van zorgen, maar u heeft een aantal signalen afgegeven en ik zal dat checken bij DVG. Daarover kom ik bij u terug. Wij zitten er bovenop om te zorgen dat de reiziger bediend wordt zoals hij of zij mag verwachten.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ondanks de sympathieke intentie van deze motie kan de VVD hierin niet meegaan. Dat komt vooral door het dictum waarin staat: "Verzoekt GS alle noodzakelijke stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat er voldoende personeel en materieel beschikbaar is." Dit is een opdracht aan GS met een open einde. Dit kan betekenen dat wij mensen moeten dwingen om te chaufferen. Daar zal de VVD nooit achter staan. Ook staat er in het dictum: "om een goede dienstverlening te garanderen." Als ik mevrouw Hoek mag geloven, dan is de dienstverlening goed. Daar kunnen mensen anders over denken. Als hiervoor geen toetsingscriteria worden opgesteld is het een blanco cheque waarvan wij de gevolgen niet kunnen inschatten. Vandaar dat de VVD deze motie niet zal steunen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij zouden elkaar aanspreken als wij moties overbodig vinden en dat vind ik van deze motie. Het is overbodig om de vergadering hiermee te belasten. Dat gaat niet over het onderwerp, want dat is zorgwekkend en moeten wij uiteraard aandacht voor hebben. Echter, wat kan je de gedeputeerde opdragen met deze motie? Er wordt het onmogelijke gevraagd van de gedeputeerde. Er is een overeenkomst en er is een aanbesteding geweest die van rechtswege afloopt. Daarin heeft de gedeputeerde netjes gekeken naar de overgang. Zolang als de polsstok is, heeft de gedeputeerde daar gebruik van gemaakt en kan zij verder niet veel meer. Ik waardeer de inzet van het college op dit punt en ik vraag of de PvdA dit soort overbodige moties niet meer zou willen indienen.

De VOORZITTER: Hiermee besluit ik dit agendapunt.

Ik kom nu bij de stemverklaringen. Is er behoefte aan een schorsing. Dat is het geval. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.14 uur tot 17.23 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wilt u de stemmingslijst voor u nemen, want ik geef u nog wat aanvullende informatie. Op de stemmingslijst ziet u dat het tweede besluit dat wij moeten nemen het sterstukbesluit is van agendapunt 6. Twee blokjes verder staat agendapunt 7. Het Reglement van Orde was agendapunt 8, de Provinciale Verordening was agendapunt 9, het statenvoorstel inpassingsplan was agendapunt 10, de volgende was 11 en de laatste op die pagina was agendapunt 12. Dat om misverstanden met de stemming te voorkomen.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Mag ik een vraag stellen bij agendapunt 12, want er zijn twee agendapunten samengetrokken. Geldt dat ook voor wat op de stemlijst staat?

De VOORZITTER: Nee, want ik heb de agendapunten 11 en 12 apart op de lijst gezet. Op de volgende pagina staat agendapunt 14a, de motie vreemd aan de orde van de dag. De eerste motie die daar staat is motie M81. Dat is de motie van de vorige vergadering waarbij de stemmen staakten. Als het technische deel duidelijk is wil ik over naar de stemverklaringen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij het amendement A22. Daarbij zal de heer Germs zich onthouden van stemming.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 heeft al aangegeven dat wij verdeeld zullen stemmen over het statenvoorstel Duisenberg. Wij zullen met zeven stemmen voor en twee stemmen tegen stemmen. De heer De Droog en mevrouw Dercksen worden geacht tegen te stemmen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M81. Op de valreep is er een memo van de gedeputeerde Van den Berg gekomen. Wij willen dit bespreken in de volgende commissie. Daarom zullen wij vandaag tegen deze motie stemmen en afhankelijk van de discussie in de commissie kijken wij hoe het verder verloopt.

Wij vinden het in deze fase overbodig om de naam van de 'methode Duisenberg' en 'werkgroep Duisenberg' te vervangen door 'werkwijze werkgroep Germs'. Wij zullen wel voor dit amendement A22 stemmen.

Bij de realisatie van de ecodeucten vinden wij het goed dat het aangekaart is, zodat hier goed naar gekeken wordt. Wij vinden het echter te ver gaan om een motie van afkeuring te steunen.

De motie vreemd aan de orde van de dag over de Regiotaxi trekken wij in, omdat wij een aantal toezeggingen hebben gehoord van de gedeputeerde. Zij gaat nadrukkelijke kijken welke maatregelen echt noodzakelijk zijn en gaat op korte termijn verder in gesprek met DVG.

De VOORZITTER: Daarmee is motie M92 ingetrokken en maakt geen deel meer uit van de beraadslaging en de stemming.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben geen stemverklaring maar markeren het unicum dat wij vandaag voor alles zullen stemmen, zowel voor de amendementen, de moties als de besluiten.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij agendapunt 11. Wij gaan tegen dit statenvoorstel stemmen, omdat de verhouding tussen de bestuurders en de volksvertegenwoordiging niet goed verdeeld is.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij de ingetrokken motie M92. Het is een steun in de rug voor de gedeputeerde om te zorgen dat de reizigers goed bediend worden, want het gaat om hen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben twee stemverklaringen. De eerste gaat over motie M81 uit de vorige vergadering. Wij hebben toen voor deze motie gestemd, met name vanuit circulaire overwegingen. Wij zullen vandaag tegen stemmen, omdat het onnodige barrières opwerpt om te verduurzamen. Daarnaast is het eenzelfde werkwijze als bij hoogspanningsmasten waar iets van de fundering achterblijft.

De tweede stemverklaring gaat over motie M91. Wij willen graag leren van deze casus, maar de conclusies in de motie zijn te zwaar.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M91. Je zou verleid worden om voor deze motie te stemmen, maar dat doen wij niet. Dit onderwerp komt terug in RGW en die discussie willen wij afwachten voordat wij zover kunnen geraken.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben eveneens een stemverklaring bij motie M91. 50Plus zal tegen deze motie stemmen, maar wij vinden het goed dat dit onder de aandacht is gebracht. Wij rekenen erop dat er een vervolg komt over hoe de genoemde punten verder uitgewerkt worden. Deze zijn namelijk heel ernstig.

Stemming.

Provinciale Staten verwerpen de motie M81. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, PVV, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Slotwijziging, PS2017BEM16.

Provinciale Staten aanvaarden het amendement A22. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van de SP, ChristenUnie, PvdD, SGP.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Duisenberg, PS2017BEM18, met de aantekening dat de fractie van de PvdD, de heer De Droog en mevrouw Dercksen geacht worden te-gengestemd te hebben.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel wijziging Reglement van Orde, PS2017PS12.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel correctie 2017 Provinciale Verordening, Provincie Utrecht 2013 (herijking 2016), PS2017RGW07.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel inpassingsplan "Reconstructie N226 Hertekop-Schuttershoeflaan inclusief fietstunnel", PS2017RGW08, met de aantekening dat de fractie van de PvdD geacht wordt te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel verzoek tot wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. per 1 januari 2018, PS2017MME12, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Verordening Plassenschap Loosdrecht e.o., PS2017MME13.

Provinciale Staten verwerpen de motie M091. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de PVV.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dan zijn wij door de stemmingen heen. Daarmee hebben wij de laatste handelingen verricht voor dit bestuurlijke jaar. Op zichzelf een buitengewoon interessant jaar en u heeft daar allemaal uw best voor gedaan. Alleen al door de manier waarop u het college regelmatig aan het werk gezet heeft. Artikel 47 vragen heeft u 90 keer gesteld en deze hebben wij netjes, soms iets te laat, beantwoord. U heeft in hoge mate besluiten genomen, namelijk 51 keer. In de commissievergadering alleen al waren er 32 sprekers. Alles bij elkaar heeft u 398 voorstelstukken in de commissie behandeld. Dat verklaart waarom de commissies het regelmatig zo druk hebben. U bent 19 keer op stap geweest naar werkbezoeken en u heeft uiteindelijk 150 agendapunten behandeld in Provinciale Statenvergaderingen. Kortom, het was weer een druk jaar en ik beloof dat het niet beter zal worden, want er is het komende jaar veel te doen. U heeft alleen even rust verdiend om in een andere kring, met andere mensen om u heen, van de gezelligheid te genieten en weer kracht op te doen om elkaar in het nieuwe jaar terug te zien.

Ik dank u hartelijk voor uw inspanningen in het afgelopen jaar. Ik hoop dat u goede feestdagen tegemoet gaat en ik hoop u begin volgend jaar terug te zien. Wij hebben de gelegenheid om op de 16^e etage iets te drinken en na te praten, nu we toch moeten wachten tot alle auto's weg zijn, want er staat 2515 km file.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ligt er zoveel asfalt in het land? (Gelach)

De VOORZITTER: Heel hartelijk dank. Hele fijne feestdagen en graag tot volgend jaar. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 17.38 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 5 februari 2018.

De voorzitter,

De griffier,